

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí
Katedra biotechnických úprav krajiny

**Katastr nemovitostí, historie a současnost
Kostelce nad Černými lesy a okolí**

Land registry, history and present
of Kostelec nad Černými lesy city and surroundings

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Petr Skála

Vypracoval

Jan Hlaváček

Praha, 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Katastr nemovitostí, historie a současnost Kostelce nad Černými lesy a okolí“ vypracoval samostatně, pod vedením Ing. Petra Skály. Všechny použité prameny jsou uvedeny v seznamu literatury.

V Praze dne

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat všem, kteří mají podíl na vzniku této práce, zejména mému vedoucímu bakalářské práce Ing. Petru Skálovi, který odborně vedl mou práci a poskytl mi cenné informace. Poděkování patří také zaměstnancům Katastrálního pracoviště Kolín, Ústředního archivu zeměměřictví a katastru, městského úřadu v Kostelci nad Černými lesy a místním historikům. V neposlední řadě bych rád poděkoval mé rodině a partnerce.

**Katastr nemovitostí, historie a současnost Kostelce nad
Černými lesy a okolí**

Abstrakt

Bakalářská práce obsahuje podrobně popsany vývoj katastru nemovitostí od prvních záznamů až po současnost doplněný ilustracemi. Autor se zaměřil na region, ve kterém žije a s pomocí spoluobčanů a jejich dokumentů sestavil i průřez historie města Kostelce nad Černými lesy, který se váže k etapám vývoje katastru nemovitostí. První a nejobsáhlejší část tvoří historie od prvního evidenčního nástroje až do 90. let 20. století, tedy posledního předchůdce současného operátu.

Druhá část je věnována současnosti katastru nemovitosti a Kostelci nad Černými lesy.

Předposlední kapitola je věnována nestarší budově a zároveň skvostu Kostelce nad Černými lesy, jež je zámek, který byl vybudován přestavbou gotického hradu.

V poslední části se práce zabývá rozvojem mapových děl a rozvojem popisovaného regionu.

Autor čerpal z publikací, v oboru renovovaných autorů, kteří se ve svých dílech vzájemně doplňují. Proto volil kombinaci myšlenek do sebe vhodně zapadajících ve snaze vytvořit přehledný popis všech důležitých etap.

Práce uvádí rovněž charakteristiku města Kostelce nad Černými lesy současně s postupnou modernizací evidenčního operátu, ve kterém jsou nemovitosti předmětem po staletí. Autor uvádí první zmínky opevněného městečka, panství či velkostatek a přes nástrahy konfiskací až po současné kulturní město, turisty obdivované a těžkým, životnímu prostředí neprospívajícím, průmyslem netknuté. Rozvoj města a okolí dokumentují přehledné, tematicky rozdělené tabulky se závěrečným podrobným shrnutím a mapy v příloze.

Klíčová slova:

KATASTRÁLNÍ MAPA

EVIDENCE NEMOVITOSTÍ

ČERNOKOSTELECKÉ PANSTVÍ

BERNÍ RULA

LIECHTENSTEIN

Abstract

The Bachelor thesis contains the development describing in detail the land registry from the first inventories to present complete with illustrations. The author focused on the region in which he live and with the help of his fellow citizens and documents compiled incision by the history section of the city Kostelec nad Černými lesy, which is bounding to the stages of development of land registry. The first and most extensive part is forming the history of the first registration until the 90. years of the 20. century, so last precursor of current operate.

The second part is devoting to present the land registry and Kostelec nad Černými lesy.

The penultimate chapter is devoting to the oldest building, also gem of Kostelec nad Černými lesy, that is a kastle, which was built by the reconstruction of a Gothic castle.

In the last part of is the work dealing with the development map works and the developing map of the region described.

Author drew from publications in the renovated of study authors, which in their works are adding each other. Therefore chosed a combination of ideas into properly fading in order to create a clear description of all the important stages.

The work also presents the characteristics of Kostelec nad Černými lesy current with the gradual modernization of the registration operate, in which the property subject to for centuries. The author presents the first mention of a fortified village, domain or hacienda, and through the pitfalls of confiscation to current cultural city, admired by tourists and heavy industry untouched, which is for environment. The development city and surrounding are documenting of well – arranged thematically partitioned table with a final summary and detailed maps in the annex.

Key words:

CADASTRAL MAP

REGISTER OF PROPERTY

KOSTELEK NAD ČERNÝMI LESY'S DOMAIN

INLAND REVENUE GNEISS

LIECHTENSTEIN

Obsah

Seznam použitých zkratk	10
Úvod	12
Cíl bakalářské práce	13
1. Historie katastru nemovitostí	14
1.1 Vývoj katastru.....	14
1.2 Historie Kostelce nad Černými lesy.....	15
1.2.1 Doba před Bílou horou.....	15
1.2.2 Doba pobělohorská.....	16
1.3 Rustikální katastry.....	17
1.3.1 První berní rula.....	17
1.3.1.1 Kostelec nad Černými lesy v období první berní ruly.....	17
1.3.2 Druhá berní rula.....	18
1.3.2.1 Kostelec nad Černými lesy v období druhé berní ruly.....	19
1.4 Katastr tereziánský.....	19
1.4.1 Třetí berní rula.....	20
1.4.1.1 Kostelec nad Černými lesy v období třetí berní ruly.....	20
1.4.2 Čtvrtá berní rula.....	20
1.4.2.1 Kostelec nad Černými lesy v období čtvrté berní ruly.....	21
1.4.3 Exaequatorium dominicale.....	22
1.5 Josefský katastr.....	22
1.5.1 Kostelec nad Černými lesy v období josefského katastru.....	24
1.6 Tereziánsko – josefský katastr.....	24
1.6.1 Kostelec nad Černými lesy v období tereziánsko-josefského katastru.....	25
1.7 Stabilní katastr.....	25
1.7.1 Kostelec nad Černými lesy v období stabilního katastru.....	28
1.8 Reambulovaný katastr.....	28
1.8.1 Kostelec nad Černými lesy v období reambulovaného katastru.....	29
1.9 Evidovaný katastr.....	30
1.9.1 Kostelec nad Černými lesy v období evidovaného katastru.....	30
1.10 Geometrický plán.....	31
1.11 Pozemková kniha.....	33

1.11.1 Soudní okres Kostelec nad Černými lesy.....	36
1.12 Pozemkový katastr.....	37
1.12.1 Vedení pozemkového katastru.....	38
1.12.2 Kostelec nad Černými lesy v období pozemkového katastru.....	40
1.12.3 Katastr v předválečné a válečné době.....	41
1.12.4 Katastr v poválečné době.....	42
1.13 Jednotná evidence půdy.....	43
1.13.1 Kostelec nad Černými lesy v období jednotné evidence půdy.....	44
1.14 Evidence nemovitostí.....	45
1.14.1 Kostelec nad Černými lesy v období evidence nemovitostí.....	47
2. Současnost.....	48
2.1 Katastr nemovitostí.....	48
2.2 Současný Kostelec nad Černými lesy.....	52
3. Zámek v Kostelci nad Černými lesy.....	53
4. Charakteristika studijního území.....	54
5. Metodika.....	55
6. Současný stav řešené problematiky.....	56
7. Výsledky a přínos práce.....	57
8. Diskuze.....	60
9. Závěr.....	61
10. Přehled obrázků, tabulek a grafů.....	62
11. Přehled literatury a použitých zdrojů.....	63
12. Přílohy.....	65

Seznam použitých zkratk

Zkratky

- p. – panství
- o. – okres
- Kostelec nad Č. 1. – Kostelec nad Černými lesy
- ÚGK – Útvar geodézie a kartografie
- k. ú. – katastrální území
- S – JTSK – Státní jednotná trigonometrická síť katastrální
- Sb. – Sběrka zákonů
- Sb. z. a n. – Sběrka zákonu a nařízení
- Ř. z. – Říšský zákoník
- ÚSGK – Ústřední správa geodézie a kartografie
- JEP – jednotná evidence půdy
- st. – století
- EN – evidence nemovitostí
- PET – polyethylenterephtat
- THM – technicko – hospodářská mapa
- ZMVM – základní mapa velkého měřítka
- JZD – Jednotné zemědělské družstvo
- PK – pozemkový katastr
- KMD – katastrální mapa – digitalizovaná
- DKM – digitální katastrální mapa
- KN – katastr nemovitostí
- ČR – Česká republika
- PBPP – podrobné bodové pole polohové
- ČÚZK – Český úřad zeměměřický a katastrální
- ZE – zjednodušená evidence
- SGI – soubor geodetických informací
- SPI – soubor popisných informací
- PF – půdní fond
- LV – list vlastnictví

- BPEJ – bonitovaná půdně ekologická jednotka
- KÚ – Katastrální úřad
- ZPMZ – záznam podrobných měřických změn
- ŠLP – Školní lesní podnik
- TJ – Tělovýchovná jednota

Úvod

Vybrané území a zároveň bydliště autora je z historického pohledu zajímavým prostředím pro vytvoření práce založené na hluboké a bohaté minulosti. Dosud existují vydané pouze kroniky města (Šimáček 1935, Michková 2003 – 2005), ale žádné dílo dosud nesjednocuje historii města Kostelce nad Černými lesy společně s vývojem katastru. Proto byla snahou autora představit místo svého rodiště z pohledu historie a současnosti evidence nemovitostí a naopak. Vývoj katastru nemovitosti byl již v různých publikacích zpracován (Bumba 2007, Michal et Benda 2009), ale se zaměřením pouze na územní jednotku v podobě území ČR.

Bakalářská práce uvádí informace o prvních úředních spisech a zmínkách, přes pokročilejší katastry, až po mapová a evidenční díla, která lze považovat za téměř dokonalé. Ke každé kapitole, kterou tvoří jeden evidenční nástroj, je sepsána i historie města doplněna tematicky rozdělenými tabulkami. Takové informace poskytuje první část práce. Současnost je uvedena ve druhé části práce. Ta pohlíží na předmět zájmu jako na poslední krok ve vývoji a zároveň spíše představuje a objasňuje danou problematiku. Třetí část patří černokosteleckému zámku jako skvostu města, nejstarší budově a současnému sídlu Školního lesního podniku České zemědělské univerzity v Praze. V přílohové části jsou uvedeny mapy, jak historické, tak i současné k dané problematice a vybranému území.

Cíl bakalářské práce

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zařazení historie města Kostelce nad Černými lesy do vývojových stupňů katastru nemovitosti. Dále práce poukazuje na rozvoj města, který lze v této práci sledovat od 14. století po současnost. Je v ní popsán rozvoj města, majetkoprávní a územněsprávní uskupení, či demografický vývoj sledované lokality.

Očekávané vlastní přínosy

Propojením různých historických a současných zdrojů vznikla práce, o dané problematice dosud nevypracované, která bude sloužit v poskytování údajů studentům, badatelům, historikům nebo pracovníkům městského úřadu a muzea pro prezentaci města.

1. Historie katastru nemovitosti

Slovo katastr pochází ze středolatinšského *capitastrum*. Je to slovo složené ze dvou částí: *caput* = hlava a *tastrum* = listina. Překladem se dá rozumět, „capitastrum“, jako listinu uspořádanou podle hlav, později podle jakýchkoli jednotek. Zjednodušením, možná zkomolením vzniklo slovo „katastr“ (Bumba 2007).

Katastr nemovitostí je soupis, popis a geometrické a polohové určení nemovitostí územního celku (např. Česká republika), ve kterém se k nim dále evidují vlastnická a věcná práva. Dříve sloužil katastr nemovitosti jako nástroj pro fiskální (daňové) účely, dnes je víceúčelovým operátem pro využití osob a státní správy (Bumba 1999).

1.1 Vývoj katastru

Nejvýznamnějšími a nejznámějšími jsou katastry, které se zabývají evidováním nemovitostí, tedy pozemků a budov, a věcným právům k nim. Nejprve se vytvářely k důvodům fiskálních (berním, daňovým) účelů. V posledním století přepustil katastr výlučně fiskální funkci a zabýval se svou působností i v roli všeobecně hospodářské a technické. Historická posloupnost vývoje katastru je následující:

1. první úřední soupisy jako počátky berních evidencí (první zmínky v roce 1022),
2. rustikální katastry: 1. (od roku 1654) a 2. (od roku 1684) berní rula,
3. tereziánské katastry: 3. (od roku 1748) a 4. (od roku 1757) berní rula, exaequatorium dominicale,
4. josefský katastr (od roku 1785),
5. tereziánsko-josefský katastr (od roku 1792),
6. stabilní katastr (od roku 1843) včetně etap reambulovaného či revidovaného katastru (od roku 1869) a evidovaného katastru (od roku 1883),
7. pozemkový katastr (od roku 1927),
8. jednotná evidence půdy (od roku 1956),
9. evidence nemovitostí (od roku 1964),
10. katastr nemovitostí (od roku 1993) (Bumba 2007).

1.2 Historie Kostelce nad Černými lesy

Černokostelecké panství má velmi obsáhlou a bohatou historii. První zmínky o Kostelci nad Černými lesy hovoří v souvislosti se směnou Černokosteleckého panství za panství Náchodské, kterou zrealizoval Jan Lucemburský v roce 1344, mluví se zde o Costelicz in Nigra silva. Podle názvu je možné si odvodit a soudit, že v okolí Kostelce rostly hluboké lesy, tvořené zejména smrkem a jedlí (Rakušan et Rakušanová 1965).

Roku 1489 byl Kostelec povýšen Vladislavem Jagellonským na městečko. V roce 1558 koupil od císaře Ferdinanda kostelecké panství i s Klučovem, za 30 000 kop českých grošů, Jaroslav Smiřický, který se rozhodl zde vytvořit rodové sídlo. Rozšířil panství přikoupením dalších statků, mezi jiným v roce 1573 Stříbrné Skalice s lesem Rousýnem a tuchorazské tvrze. Krátce po převzetí svého majetku dal sepsat urbář neboli pozemkovou knihu svého panství uloženou na zámku, který dal roku 1561 přestavět (Šimáček 1935, Rakušan et Rakušanová 1965).

1.2.1 Doba před Bílou horou

Když se roku 1614 ujal panství Albrecht Jan ze Smiřic, bylo jeho bohatství ohromné. Registra berní ukazují, co měl na svých statcích v porovnání k panskému stavu v Čechách: (Šimáček 1935).

	V Černokosteleckém panství	V Čechách celkem
Poddané osoby	6 245	67 125
Fary	42	517
Ovčácký mistři	27	278
Ovčácký pacholci	47	549
Mlýnská kola	296	3 152

Tab. č. 1: Porovnání rozmanitosti Černokosteleckého panství, zdroj: Šimáček 1935

Název	w kostolczy zámku nad czernymi lesy
Počet obyvatel	neuvedeno
Počet domů	neuvedeno
Statut	městečko s podacím kostelním v kostelczy
Územněsprávní příslušnost	p. Plaňanské se sídlem v Kostelci nad Č. 1.

Tab. č. 2: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.2.2 Doba pobělohorská

Po Bílé hoře změnilo panství svého majitele. Po konfiskaci veškerý majetek propadl královské komoře a část získal Albrecht z Valdštejna, od kterého dne 21. ledna 1623 koupil Karel Liechtenstein kostelecké a uhříněveské panství za 266 666 zlatých (Šimáček 1935).

K Černokosteleckému panství přikoupil okolní zkonfiskované statky, a to:

1. Plaňany tvrz a městečko s pivovarem, Přebozy tvrz i ves, ves Žhery s dvory atd. za 42 995 kop grošů míš.,

2. Cerhýnky tvrz i ves s dvorem poplužním za 5 533 kopy míš.,

3. Syneč tvrz a ves s dvorem poplužním a ovčínem, ves Vitice, tvrz a ves Chotýš, ves Sedliště a dva mlýny, vše za 12 286 kop míš.,

4. k Černokosteleckému panství výhodnou koupí připojil i statky zkonfiskovaných měst Kouřim a Český Brod (Šimáček 1935).

Statky, které Karel Liechtenstein přikoupil v roce 1623 k panství Černokosteleckému, Škvoreckému a Uhříněveskému ho stály celkem 310 563 kopy grošů českých a v zemských deskách byly zapsány ve společné vložce pod názvem panství Plaňanské (Šimáček 1935).

Na četné změně rázu krajiny v Černokosteleckém panství se bezpochyby velikou

měrou podílela třicetiletá válka, kdy docházelo k pálení a ničení vesnic a panských dvorů. Více než dvě třetiny polí zůstalo pustých a zarůstalo lesem. K roku 1654 bylo na kosteleckém panství 3600 ha ladem ležící půdy (Rakušan et Rakušanová 1965).

1.3 Rustikální katastry

Rustikální katastry byly tvořeny ze dvou berních rul – rustikálních katastrů. Tyto ruly vznikly z důvodů správného a poctivého odvádění daní a byly sepsány a svázány do knížek, které jsou v současné době uloženy v Národním archivu. Druhá berní rula se liší od první vylepšením pomocí dvou reforem hraběte Kinského, a proto se těšila lepšímu ohlasu poddaných (Bumba 2007).

1.3.1 První berní rula

Předbělohorská berní přiznání z jednotlivých dominií měla mnoho závad – hlavní z nich byla skutečnost, že vrchnost v nich nepřiznávala skutečný stav poddaných. Tuto věc vyřešil sněm v roce 1652, který přikázal vyhotovit zcela nové krajské seznamy poplatníků podle nových přiznávacích listů. Touto skutečností došlo k podrobnému přezkoumání každého panství, statku a počtu poddaných a jejich platební schopnosti. Z výsledků těchto prací dokázala komise vytvořit, podle panství, statků a královských měst, rozčlenění, které vytvářelo jakési dílčí role – katastry (Bumba 2007).

V roce 1654 tedy vznikla první berní rula neboli první rustikální katastr. Na dani byly kromě poddaných sedláků podrobeny i pozemky, které byly ve vlastnictví všedních poplatníků jako farářů, měšťanů, svobodníků, mlynářů apod. Veškerá půda byla rozdělena na dvě kategorie: na půdu ornou a půdu neobdělávanou. Výměra byla udána ve strychách a jakost půdy měla tři třídy: dobrá, prostřední a špatná půda (Bumba 2007).

1.3.1.1 Kostelec nad Černými lesy v období první berní ruly

Kostelec nad Černými lesy můžeme najít v berní rule pod Kouřimským krajem, do kterého město dlouho spadalo. Berní rula liechtensteinských panství je v současné době uložena v Národním archivu. Kniha byla vypracována tehdejšími kontribučními F. P. Kohoutem v roce 1737 s názvem RULLA z G. M. Czys. Kralowskeho Auřzadu

Berničneho dle Generalnj Commissy Visitationis de Anno 1651 stále extrahirovana pro G. W. Kniž. Mti ze Savoye Panstwj Kostelczke nad Čzernyma Lesy (Šimáček 1935).

Podle tohoto soupisu z roku 1654 bylo v Kostelci nad Č. l.: 15 usedlostí selských, 13 chalupnických, 5 zahradnických a 4 grunty zahradnické rozbořené a pusté (Šimáček 1935).

Název	Kostelec
Počet obyvatel	450
Počet domů	37
Statut	městečko
Územněsprávní příslušnost	Kouřimský kraj, p. Kostelec nad Č. l.

Tab. č. 3: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.3.2 Druhá berní rula

Nespravedlivé zdanění a vysoké daně velmi zubožovaly obyčejné lidi, role bídačily a přestaly se obdělávat. Tak klesal počet poddaných na panstvích a vrchnosti stále častěji žádali o revitalizaci, většinou úspěšně, pochopitelně na úkor berní. Proto hrabě Kinský zavedl dvě reformy. V první berní reformě v roce 1683 upravil základní berní jednotky – osedlosti – s přihlédnutím k výnosovosti. Stanovil pro určení osedlosti limity: divizor zemský a divizory krajské. Maximální divizor zemský měl 90 korců. Minimální divizory krajské byly určovány vydělením výměry role z roku 1654 v celém kraji počtem osedlostí v kraji vedených. Velikost osedlosti v kraji se pak měla pohybovat jen v mezích minimálního krajského divizoru a maximálního zemského divizoru. Kde osedlost na panství překračovala maximální divizor 90, určil se počet osedlostí nově dělením celkové výměry rustikální půdy na panství divizorem 90, takže se počet osedlostí a tím i daň zvýšily. Kde velikost osedlosti na panství klesla pod minimální krajský divizor, dělila se půda rustikální půdy na panství krajským divizorem, takže výsledek byl menší počet osedlostí na panství, a tedy menší daňová povinnost. Berní rulu dále vylepšil v roce 1684 druhou berní reformou, vycházející ze započítávání pustých rolí pouze poloviční výměrou.

Tímto vylepšenou berní rulu, z roku 1684, můžeme vyhledat v literárních análech uváděnou jako druhou berní rulu neboli druhý rustikální katastr (Bumba 2007).

Kinského reformy sice uklidnily poplatníky daní, počet stížností začal klesat, ale celkové zlepšení nebylo radikální (Bumba 2007).

1.3.2.1 Kostelec nad Černými lesy v období druhé berní ruly

Kosteleckému statku v těchto dobách vládl Jan Adam Ondřej Liechtenstein, který se jevil jako dobrý hospodář, který zaplatil rodinné dluhy a brzy rozmnožil rodinné jmění koupí panství v Čechách, na Moravě a v Uhrách. K Černokosteleckému panství přikoupil roku 1683 rytířské sídlo Chrást a roku 1706 vsi Horní Kšely, Chotýš a jeden dvůr v Přistoupimi. Roku 1718 byla v Kostelci nad Černými lesy postavena škola (Šimáček 1935).

Název	Kostelec
Počet obyvatel	523
Počet domů	40
Statut	městečko
Územněsprávní příslušnost	Kouřimský kraj, p. Kostelec nad Č. l.

Tab. č. 4: Přehled podle kategoričkého rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.4 Katastr tereziánský

Druhý tereziánský katastr rustikální dohromady s katastrem dominikálním vytváří úplný a velký katastr všech pozemků a statků, který pro svůj podklad nepoužívá žádné mapy. Celkově se tento operát nazývá katastr tereziánský. Tereziánský katastr nebyl zcela jednotný a v různých zemích rakouského mocnářství byl zařízen různě. Jde však o první katastr v českých zemích, který zahrnoval veškerou půdu, jak poddanskou, tak i panskou a stal se tak svými popisnými informacemi základem pro další vývoj katastrů (Mašek 1948, Skála 1999, Bumba 2007).

1.4.1 Třetí berní rula

Když roku 1740 usedla Marie Terezie I. na trůn od počátku musela řešit vojenské problémy a s tím i ruku v ruce jdoucí reformy. Jelikož neměla o katastr valný zájem a ani potřebný čas, tak v roce 1747 pouze podepsala katastrální reformu – 3. berní rulu, kterou však prováděl už její otec Karel VI., a uvedla jí v závaznou. Proto se na její počest jmenuje první tereziánský katastr rustikální (Bumba 2007).

Operát, vstoupivší v platnost dnem 1. 5. 1749, nahradil předchozí berní rulu. Nařízením Marie Terezie I. vznikl, podle stejných zásad jako v Čechách, katastr na Moravě. Tato evidence přinesla tři revolučně zásadní principy:

Pozemek zapsaný jako poplatný „in ordinario“, tedy zapsaný v předchozích rulách, si podržel tuto vlastnost nastálo, je tedy poplatný trvale a pokud přejde do rukou vrchnosti, šlo tak učinit pouze směnou nebo za úplatu s patřičným daňovým odvodem státu. Operát přestal být státním tajemstvím, strany mohly proti jeho obsahu podávat do tří let námítky a připomínky. Držitelé půdy obdrželi poprvé v historii výtahy z nové ruly (Bumba 2007).

1.4.1.1 Kostelec nad Černými lesy v období třetí berní ruly

Dne 10. června 1742 po bitvě u Chotutic přijelo do Kostelce 400 pruských husarů, aby sem mohlo 13. června přitáhnout 4000 pruských vojáků i s generálem, jenž uložil městu 21 000 zlatých výpalného. Dne 26. října 1744 vtrhlo do Kostelce 16 000 Prusáků, a po nich 31. října 1744 přijel i pruský král Bedřich se 40 000 vojáků, kteří však za dva dny odtáhli k Českému Brodu (Šimáček 1935).

Název	Schwartz Kosteletz
Počet obyvatel	795
Počet domů	45
Statut	neopevněné městečko + zámek
Územněsprávní příslušnost	Kouřimský kraj, p. Kostelec nad Č. l.

Tab. č. 5: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.4.2 Čtvrtá berní rula

Po jenerální revizitaci, snahou určit jakost poddanské půdy čistým výnosem

s jenerálním divizorem 180 zlatých a daňovou sazbou 60 zlatých pro osedlost, v kouřimském kraji bylo zjištěno, že počet osedlostí se snížil na jednu třetinu a proto se musel divizor snížit na 242 zlaté, a přesto dále daň pro nové osedlosti vyměřovala 60 zlatých. Tyto fakta předkládají zjištění, že se daň zvýšila o více než 8%. Na základě nově analyzovaných skutečností byl zaveden nový katastrální aparát. Výměra prvního tereziánského katastru, z roku 1748, byla podkladem pro druhý tereziánský katastr, který se nelišil ani soupisem vlastníků a obsahoval i jména zemřelých držitelů pozemků. Sazby daní byly přizpůsobeny a stanoveny tak, aby výnos z poplatků zůstal stejný jako v roce 1748. Nový katastr dokončený v roce 1755 měl úřední název *Revisitationslandercatastrum de Anno 1757* a nazývá se též druhým tereziánským katastrem nebo také čtvrtou berní rulou (Bumba 2007).

1.4.2.1 Kostelec nad Černými lesy v období čtvrté berní ruly

Marie Terezie Savojská, majitelka Černokosteleckého panství, osvobodila všechny poddané od placení školního platu a od povinnosti odvádět učitelům chleba, vejce, dříví a jiné věci. Místo toho však svou nadační listinou z 15. srpna 1755 zaručila učitelům na kosteleckém panství (zemské desky 739 C 14-20) kromě 2-4 sáhů dříví peněžité příspěvky z panských důchodů ve výši 40 zlatých rýnských ročně.

Roku 1756 vypukl v Kostelci velký požár, jemuž okolo kostela sv. Jana Křtitele padlo za oběť 20 domků a z kostela zbyla pouze zvonice (Šimáček 1935).

Do Kostelce, dne 18. června 1757, vtrhli do Kostelce opět Prušáci s Bedřichem. Město bylo ušetřeno i bez požadavku na výkupné (Šimáček 1935).

Název	Schwartz Kosteletz
Počet obyvatel	860
Počet domů	45
Statut	město 5. třídy
Územněsprávní příslušnost	Kouřimský kraj, p. Kostelec nad Č. I.

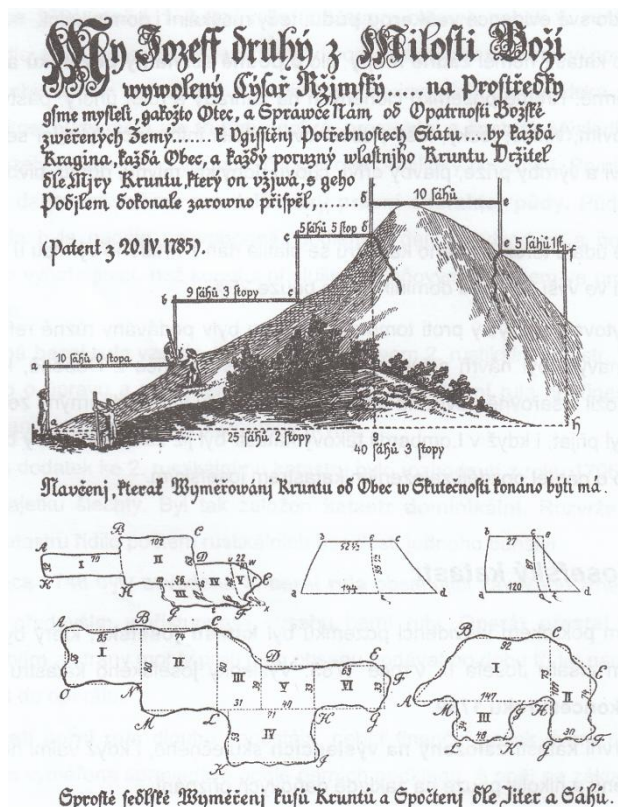
Tab. č. 6: Přehled podle kategoričkého rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.4.3 Exaequatorium dominicale

Zároveň při tvorbě rustikálních katastrů začínaly i práce na dominikálním (panském) katastru, které odhlasovaly stavy na zemském sněmu v roce 1706. O soupis panských pozemků se pokoušelo již přes půl století. Práce na novém katastru trvaly až do 1748, kdy jako výstupní listinou vzniká systemální patent ze dne 6. září, který určuje rozřídění pozemkové daně v Království českém. Rozvržení daní v budoucím dominikálním katastru se řídilo počtem rustikálních usedlostí jednoho panství. Následkem toho bylo, že daň byla mezi jednotlivé vrchnosti rozdělena opět nestejně a zpravidla nespravedlivě. Pro nápravu byly v roce 1749 zavedeny nové příznávací listy pro dominikální statky s cílem vyrovnání pozemkové daně podle počtu a plochy půdy jednotlivých vrchností. Dvůr však ponechal dominikálu výhodu nižšího zdanění: zatímco se z rustikálu platila daň 33,3% z hrubého výnosu, z dominikálu pouze 25%. Dominikální katastr přinesl jednu významnou skutečnost, a to takovou, že pouze půda zapsaná v exaequatorium dominicale se mohla se svými věcnými právy zapisovat do zemských desek (Bumba 2007).

1.5 Josefský katastr

Reformní a osvícený vladař Josef II. nechal vytvořit nový katastr, který se lišil ve dvou základních otázkách a to takových, že při soupisu půdy nebylo tolik dbáno na to, jestli se jednalo o majetek dominikální či rustikální a základní územní jednotkou organizace pro berní agendu nebylo považováno šlechtické dominium, nýbrž katastrální obec, zahrnující území jedné nebo více osad a vsí. Základní právní podklad a materiál josefského katastru tvořil Nejvyšší patent císaře Josefa II. ze dne 20. dubna 1785 o reformě pozemkové daně a vyměření půdy. Tímto aktem také zahájil rozsáhlé katastrální mapování, které se stalo významným podkladem pro další katastry (Skála 1999, Bumba 2007).

Obr. č. 1: Patent Josefa II. a ukázka instrukce z roku 1786, zdroj: Michal et Benda 2009

Nejvýznamnější část elaborátu josefského katastru tvoří tzv. hlavní knihy, do kterých se zapisovala každá změřená parcela, bez rozdílu stavovského či třídního zařazení majitele, postupně od jedničky až po poslední parcelu v poslední okrajové trati, proto bylo pro zápis rozhodující pouze poloha polí. Komise tyto údaje zaznamenávala na předtištěný formulář, který ve svých kolonkách předepisoval topografické číslo parcely, jméno majitele a jeho bydliště spolu s popisem položení pozemku, následující kolonka slouží pro určenou výměru parcely (pomocí provazců a latí nebo zjištěná geometrem). V následujících sloupcích byla sepsána vypočítaná plocha parcely zvlášť pro pole, louky, vinice a lesy. Poslední kolonka udává výpočet výnosu parcely a jednotlivé výměry. Výnosy byly na konci protokolu sumarizovány pro celou obec dohromady. Plochy pozemků byly udávány na jitra a čtverečné sáhy (1 jitra = 0,58 ha, $1 \square = 3,5967 \text{ m}^2$). Na tomto základě opravdového zaměření a ne pouze přiznání bylo zjištěno o 60% berní půdy více než v minulých katastrech, to se projevilo samozřejmě také na dani a úlevě poddaných, kteří si mohli ponechat, podle stanovené kvóty dávkového zatížení, 70% z hrubého výtěžku na výlohy spojené s obděláváním polí. Negativní následky umocnila rychlost vyhotovení tohoto

katastru (cca 4,5 roku), která se podepsala na přesnosti vyhotovení měřických prací (Skála 1999, Semotánová 2001, Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

1.5.1 Kostelec nad Černými lesy v období josefského katastru

Pro Kostelec nad Černými lesy, který správně spadal pod Kouřimský kraj, krajský komisař byl Jan Půlpán, ekonomem se stal kolínský vrchní Koczian a jako inženýr byl zvolen Fridrich Gernster. V těchto dobách kostelecké panství vlastní Alois I. Josef Liechtenstein a podle záznamů z roku 1782 bylo v Kostelci nad Černými lesy 152 domů (Šimáček 1935).

Název	Schwarz Kostelec
Počet obyvatel	1 075
Počet domů	152
Statut	město
Územněsprávní příslušnost	Kouřimský kraj, p. Kostelec nad Č. l.

Tab. č. 7: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.6 Tereziánsko – josefský katastr

Nástupce Josefa II. byl jeho bratr Leopold II., který nebyl ve svém rozhodování tak razantní, čehož využila šlechta a navrhla zrušení některých patentů zavedených jeho předchůdcem, které se zdály být určitým omezením. Leopold II. na to přistoupil a patentem ze dne 1. srpna 1793 zavedl nový katastr známý jako tereziánsko – josefský katastr daně pozemkové, který byl kombinací dvou předešlých operátů. Evidence byla převzata z tereziánského katastru a výměry pozemků z katastru josefského. Jak z toho lze chápat, tak nám tato anabáze nepředkládá žádné nové postoje ani revoluční myšlenku, proto se zdá být v historickém vývoji méně podstatná, což se nedá tvrdit pozdějším nástupci. Jako podklad pro vyměřování daně byl tento katastr používán až do konce feudálního období a tj. do roku 1860. (Skála 1999, Bumba 2007)

The image shows a handwritten cadastral record from 1824. It is a table with multiple columns and rows. The columns contain names of owners or parcels, and numerical values representing area or value. The handwriting is cursive and somewhat difficult to read. The table is organized into several sections, with some rows containing specific names and others containing numerical data. The overall appearance is that of an old, official document.

Obr. č. 2: Ukázka zápisu tereziánsko – josefského katastru z roku 1824, zdroj: Oblastní archiv v Praze 2011

1.6.1 Kostelec nad Černými lesy v období tereziánsko – josefského katastru

Dalším dědicem se stal Jan I. Josef Liechtenstein, který byl po bratrově smrti roku 1805 zapsán jako majitel do zemských desek. Za jeho vlády shořelo 29. května 1814, při velkém požáru, 98 domů i s radnicí. Od roku 1821 započala stavba silnice z Prahy do Kutné Hory přes Kostelec nad Černými lesy a roku 1822 byly dokončeny práce na silnici z Kostece nad Černými lesy do Českého Brodu (Šimáček 1935).

1.7 Stabilní katastr

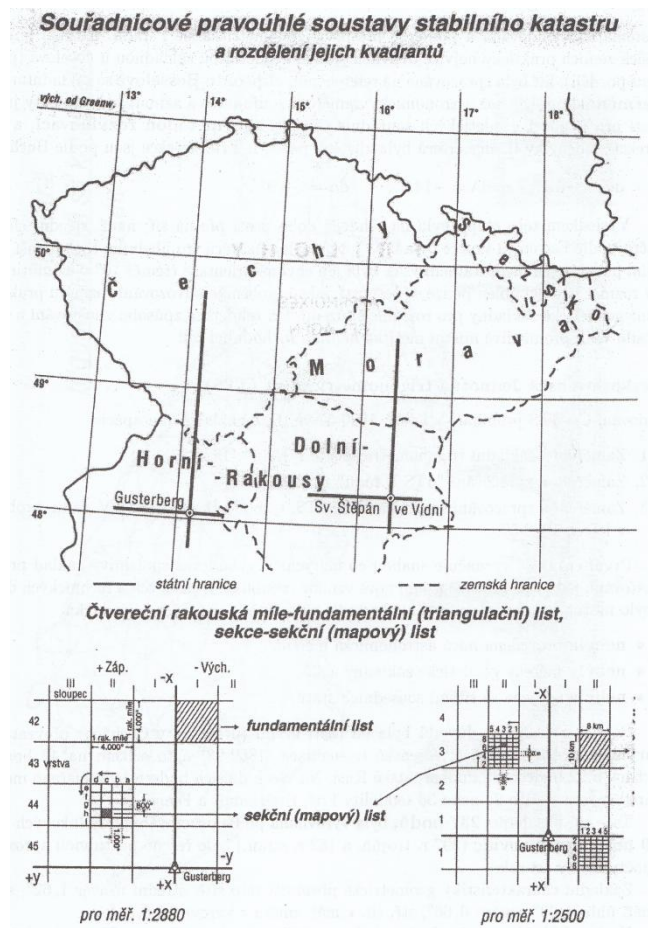
Nepřesnosti měření josefského katastru, způsobené malou investicí z důvodů neustálých finančních toků do habsburských válek a příliš rychlého zpracování měla nahradit myšlenka na zřízení nového daňového mechanismu, který by spolehlivě a účelně plnil státní pokladnu. Tento úkol byl svěřen nově zvolené instituci ze dne 21. srpna 1810 zvané Dvorská rada pro úpravu daně pozemkové. Komise, která prováděla šetření a hledání nejlepší cesty zvolila určování daní podle josefského katastru, kdy byl předmětem zdanění pozemek a jeho určený čistý výnos. Bylo vytvořeno jakési rozdělení země na katastrální obce, pozemky se nazvaly parcelami,

které měly svá parcelní čísla, číslované ve dvou řadách. Rozdělení pozemků na dvě skupiny, podle toho, zda byly či nebyly osvobozeny od daní, zaručovalo spravedlivost. Daň se vztahovala na pozemky plodné – zahrady, vinice, role, louky, lesy, pastviny a parifikáty – zastavěné plochy domů a jiných budov včetně dvorů, stavební místa, plochy domů, soukromé cesty apod. Osvobozené od daně se stávaly – neplodná půda, rybníky bez užitku, řečiště řek a potoků, veřejné kanály, kostely, kaple, apod (Bumba, 2007, Michal et Benda 2009).

Dvorská komise prozíravě a revolučně prosazovala myšlenku měření „z velkého do malého“, tudíž navrhla vylepšení, zhuštění a zpřesnění trigonometrické sítě, z vojenského mapování, která měla sloužit jako výchozí jednotka a základ pro vytvoření celistvé katastrální mapy. Měřítko mapy určili v poměru 1:2880 (40 sáhů x 6 stop x 12 palců = 2880), která se, jak je známo, používá i v současnosti a je v něm stále dokumentováno 69% procent katastrálních území, tj. 51 527 ha. Pro představu byl vídeňský sáh roven 1,896 483 843 m a rakouská míle představuje 4 000 sáhů, což je 7,585 935 km. Aby naměřené údaje byly nějakým způsobem zobrazeny na rovinu, neboť Země je tvaru geoidu, musel být pro zakreslení samotných bodů vymyšlen způsob nějaké souřadnicové soustavy (Huml et al. 2001, Bumba, 2007, Michal et Benda 2009).

Osvícená komise zvolila nápad Francouze Cassiniho, který vymyslel ekvidistantní transversální válcové zobrazení, kdy je obraz geografické sítě vytvořen ze čtverců a dotýká se referenční plochy (Gaussova koule) podél zeměpisného poledníku, tudíž se nezkreslují poledníky kartografické. Velikost říše byla taková, že ji zobrazení nepokrylo celou bez závažného zkreslení k dodržení odchylek, proto se musela rozdělit do pěti pásů v rakouské části a dvou pásů v části uherské. Počátkem těchto pásů, dále souřadnicového systému, byl zvolen Gusterberg pro Čechy a Svatý Štěpán pro Moravu (Huml et al. 2001, Bumba, 2007, Michal et Benda 2009).

Tento pochod rozvah a rozhodnutí zvolených metod trval celých sedm let, aby mohl císař, dne 23. prosince 1817, podepsat patent o pozemkové dani, který zaručil vznik nejslavnějšího katastru, nesloužící pouze pro daňové účely a zaručující spravedlnost na základě velmi přesného měření, i dnes mnohými obdivovaného (Huml et al. 2001, Bumba, 2007, Cimbálník et al. 2007, Michal et Benda 2009).

Obr. č. 3: Souřadnicová soustava stabilního katastru a klad mapových listů, zdroj: Cimbálník et al. 2007

Samotný vývoj měřických prací se stával z několika po sobě jdoucích kroků. Již zmíněná trigonometrická síť byla zhuštěna, takže obsahovala body I. až III. řádu (v Čechách celkem 2 623 a na Moravě a Slezsku celkem 1 069 bodů). V další etapě měření nejlepší zeměměřiči měli za úkol vymezit a definovat předmět měření, označit a popsat katastrální hranice obce, ve které se považovala za její jednotku berní obec. V téhle fázi mohlo odstartovat detailní měření, ve kterém byly vyměřeny samotné pozemky a předměty měření na nich. Hranice pozemků geodeti vykolíkovali, vyměřili metodou měřického stolu nebo měřením po obvodě, v lesích výjimečně busolním měřením a seznámili s vlastníkem pozemku. K měření se vyhotovoval polní náčrt, kreslený od oka, a podle něho vznikla indikační skica, ze které se čerpaly informace v období zimních prací, a dále se archivovala. Kancelářské práce začaly v plném proudu v zimním období, kdy neprobíhalo měření a katastrální mapa se doplňovala o nově zaměřené hranice, počítaly se výměry parcel metodou rozkladu na geometrické obrazce, kolorovaly se a vyznačily pozemky

parcelními čísly ve dvou řadách barevně odlišenými a to tak, že parcelní čísla byly černou a budovy červenou (ruměnou) barvou. Samotné geodetické práce v Čechách trvaly 12 let a nabytí právní účinnosti stabilního katastru došlo v Čechách roku 1860 (Huml et al. 2001, Bumba, 2007, Michal et Benda 2009).

1.7.1 Kostelec nad Černými lesy v období stabilního katastru

V Kostelci nad Černými lesy byl vyhotoven stabilní katastr již v roce 1841, kdy jeho majitelem byl kníže Alois II. Josef Liechtenstein a od roku 1860 bylo na místním zámku vybudováno sídlo okresní správy až do roku 1933. Roku 1834 proběhla rekonstrukce školy tak, že na jejích základech bylo vystavěno nové patro. Kouřimský kraj měl v tomto období 138 obcí a dokonalý obrat ve vývoji způsobila dostavba železnice v Českém Brodě roku 1844 a bohatý, lidnatý Kostelec nad Černými lesy začal chudnout, naopak Úvaly zkvétaly. Dalším dědicem se stal roku 1858 nejstarší syn Jan II. Liechtenstein a v zemských deskách mu byl připsán majetek v roce 1863. V Kouřimském kraji bylo v roce 1847 87 panství a statků 211 427 obyvatel, což je průměrný počet v Čechách (Šimáček 1935, Roubík 1938, Kuča 1998).

Název	Schwarz - Kosteletz
Počet obyvatel	2 526
Počet domů	274
Statut	město
Územněsprávní příslušnost	okresní hejtmanství Kostelec nad Č. I.
Počet katastrálních obcí	31
Výměra soudního a berního okresu	3,9 mil □

Tab. č. 8: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.8 Reambulovaný katastr

Reambulovaný katastr vznikl z důvodu nedostatečného vedení písemného operátu katastru, který se zdá být nevyhovující ve vztahu ke skutečnému terénu. Opravy v operátu byly tedy, podle zákona ze dne 24. května 1869 č. 88/1869 Ř. z., o revizi katastru daně pozemkové, nařízené a spočívaly v jednorázovém měření při

obchůzkách, proto reambulovaný, metodou měření z pevných nebo – li identifikovatelných podrobných bodů. K určení daní dále sloužil čistý výnos, v závislosti na druhu obdělávání a bonitě půdy. Bonita byla vyjádřena v 6 a 8 třídách a nově vzniklými kulturami byly: role, louky, zahrady, chmelnice, vinice, pastviny, alpy, lesy, jezera (rybníky, močály), parifikáty a neplodná půda. Práce reambulace trvala 10 let a z důvodu očekávání nových pozemkových knih se práce na reambulaci úspěšaly a chyby s nepřesnostmi se mnohdy promítají i v dnešní době. Kladný následek je takové zjištění, že by se měla provádět pravidelná periodická patnácti letá údržba. Proto je roku 1883 zákonem nařízeno „pečlivě a přesně evidovat veškeré změny“ v evidenci katastru. Majitelé pozemku byli povinni do šesti týdnů ohlásit katastru změnu držby, zvětšení nebo zmenšení pozemku a každá taková záležitost byla poznamenána v ohlašovacím listu. Pověřený úředník zjištěné změny zkontroloval a náležitě zpracoval (Skála 1999, Huml et al. 2001, Bumba 2007).

1.8.1 Kostelec nad Černými lesy v období reambulovaného katastru

Majitelem Černokosteleckého panství se stal Jan II. Liechtenstein, který proslul jako štedrý lidumil a později mu byly postaveny památní kameny ke 40 – ti rokům slavného panování. Ohromný trend stavebních prací utichl po první polovině 19. století, aby mohl ve 20. letech 20. století opět propuknout. Po přechodu cholery, která zde řádila, zvláště ve Stříbrné Skalici a záplav Českého Brodu protrženými rybníky, byla dostavěna roku 1881 mohyla v Lipanech a nová významná silnice z Českého Brodu do Kostelce nad Černými lesy přes Tuchoraz a Přehvozdí. Také nelze přehlédnout velký rozmach černokosteleckých lesů, na kterém má příčinu vynikající lesmistr a školkař Josef Gross (Šimáček 1935, Kuča 1998).

Název	Kostelec nad Černými lesy
Počet obyvatel	3 032
Počet domů	412
Statut	Město
Územněsprávní příslušnost	okres Český Brod

Tab. č. 9: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.9 Evidovaný katastr

Další zdokonalení ve vývoji katastru uvádí krátce po reambulaci katastru nový zákon č. 83/1883 Ř. z., o evidenci katastru daně pozemkové, proto nazývaný jako evidovaný, který významně zkvalitnil operát tak, že sloužil několik příštích desetiletí zcela spolehlivě. Změny předepisovaly tyto povinnosti:

- a) stálá dokumentace katastru, která odpovídá reálnému a právnímu stavu
- b) majitel nemovitosti je povinen nahlásit každou její změnu
- c) veřejné knihy se musí shodovat s operátem
- d) nutná periodická kontrola všech informací katastru (Skála 1999, Bumba 2007).

Tyto pravidla se i dnes považují za základní a nezbytné pro správný chod katastru nemovitostí. Úřad rozdělil Čechy a Moravu na padesát tři evidenčních okresů, kde byli přiděleni inspektoři a geometři, kteří prováděli kontroly. Později se jejich působnost rozšířila natolik, že mohli za úplatu poskytovat zaměření změn pro soukromé osoby. Na veškeré změny sloužil elaborát zvaný jako geometrický plán, jako podklad pro zapsání a zakreslení změny do evidence (Bumba 2007).

Roku 1887 vznikla první měřická instrukce, která popisovala výkon zeměměřické práce a jako použitou metodu volí číselnou metodu (měření teodolitem nebo dálkoměrem) s připojením na trigonometrické body III. řádu a předepisuje dopustné odchylky. Tato instrukce byla vydána na nedostatečně přesné určení grafické triangulace, tedy i map. Význam katastrálních map a žádost o větší měřítko stoupal s povinností obcí vyhotovovat upravovací (územní) plán, kde katastrální mapa v mnoha situacích sloužila jako podklad. Zákonem z roku 1871 se již můžeme setkat s metrickou mírou, triangulační list měl rozměry 8 km x 10 km. Evidovaný katastru nám přinesl mnoho změn operátu týkajících se zpřesnění a dodržování jasných pravidel určujících kvalitu a přehled (Bumba 2007).

1.9.1 Kostelec nad Černými lesy v období evidovaného katastru

V předválečné době uvádí statistický popis Kosteleckého panství celkovou rozlohu 12 072 ha, z čehož bylo 1 443 ha polí, 73 ha zahrad, 231 ha luk, 6 889 ha lesů, 131 ha pastvin a 81 ha rybníků. Celé panství se rozprostíralo na Černokostelecku, Českobrodsku, Poděbradsku a Říčansku a to vše v katastru 47 obcí. Celkem zde bylo 20 dvorů a 10 lesních revírů. Také se zde nacházel pivovar, cihelna,

pila a výrobní šindelů. Před 1. světovou válkou se neuskutečnil návrh na postavení železnice, vedoucí přes Kostelec nad Černými lesy, přestože veškeré podklady a projekty byly zpracovány a pozemky uvolněny pro stavbu. Tehdy úřady ve Vídni schválily návrh na trasu Vojkov – Mukařov – Vyžlovka – Jevany – Kostelec, leč válečné události způsobily zastavení všech projektů. Rozvoj města ovlivnil i větší zájem o sport, například v roce 1910 byly vystavěny tenisové kurty v areálu Zeleného domu č. p. 38. Důležitý zvrat v dějinách města způsobila pozemková reforma, která zde probíhala v letech 1919 – 1936. Podle zákona č. 215/1919 Sb. zákonů a nařízení, o zabránění velkého majetku, byla velká část liechtensteinského majetku zabráněna státem (Šimáček 1935, Bumba 2007, Mrvík 2009).

Název	Kostelec nad Černými lesy
Počet obyvatel	3 238
Počet domů	426
Statut	Město
Územněsprávní příslušnost	okres Český Brod

Tab. č. 10: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.10 Geometrický plán

Reakce na mohutný rozvoj železnic, sídelních útvarů a scelování pozemků musela být z pohledu katastru nevyhnutelná, vyvrcholujíc zavedením již zmíněného nového zákona o evidenci katastru daně pozemkové, který přikazoval ohlašování vlastníků jakýchkoliv změn na jejich nemovitostech, protože jedině tak se mohl udržet dále nařízený soulad katastru se skutečným a právním stavem. Z toho důvodu vznikl nástroj schopný dokonale spojit držitele nemovitostí s úřady, dále nazýván jako geometrický plán. Ten se od svého vzniku až po současnost neustále vyvíjí a mění svou podobu zpracování, funkčně se však neliší (Bumba 2007).

V grafické části se změna vyznačovala červenou barvou, oproti původnímu stavu a konstrukčním čarám, kterým byla přiřazena barva černá. Průlom přivedla až směrnice z roku 1975, která nařizuje jednobarevnost geometrických plánů. Geometrický plán je soubor vyhotovených zeměměřických prací na předmětu, o který se zabývá katastr. Dále slouží pro potvrzení správnosti příslušným úřadem,

jako podklad k zápisu změn, kvůli kterým byl vyhotoven, do katastru nemovitostí a katastrální mapy. Geometrický plán může vzniknout pouze vlastním měřením v terénu a po zpracování se stává součástí všeobecné dokumentace katastru nemovitostí (Bumba 1999, Bumba 2007).

Účely pro vyhotovení geometrického plánu:

- změna hranice katastrálního území správní jednotky, pokud její nový průběh nelze ztotožnit s průběhem hranice parcely zobrazené v katastrální mapě,
- změna hranice pozemku,
- rozdělení pozemku,
- změna hranice druhu pozemku,
- vyznačení budov nebo změny jejího vnějšího obvodu v katastru nemovitostí s výjimkou drobných staveb,
- vyznačení budovy nebo změny jejího vnějšího obvodu pouze v souboru geodetických, jde-li o budovu, která je příslušenstvím jiné budovy evidované v katastru nemovitostí na téže parcele, s výjimkou drobných staveb,
- vyznačení rozestavěné budovy obdobně jako v předchozích dvou bodech,
- určení té části obvodu komplexních pozemkových úprav, jejíž průběh nelze považovat za průběh hranic parcely zobrazené v katastrální mapě,
- určení hranic pozemků při komplexních pozemkových úpravách, není-li výstupem úpravy obnovený katastrální operát,
- doplnění katastru nemovitostí o pozemek vedený ve zjednodušené evidenci, tedy o pozemek nezobrazený v katastrální mapě sloučený do většího původního celku, pokud se jeho hranice vytyčují a označují v terénu,
- grafické znárodnění věcného břemena, pokud se týká části pozemku (Bumba 1999, Bumba 2007).

Od doby svého vzniku až do současnosti musí každý geometrický plán, kromě změn týkajících se uspořádání a vizualizace, obsahovat:

- a) výkaz výměr, kde je na zřeteli porovnání dosavadního a nového stavu, např. po dělení pozemku, a kontrola součtu výměr s porovnáním dopustné odchylky,
- b) situační plán dané problematiky, který může být v libovolném měřítku se všemi grafickými náležitostmi,
- c) popisové pole rozdělené do rámečků, kde se uvádějí identifikační informace: číslo

plánu, účel plánu, katastrální území, označení katastrální mapy, údaje o vyhotoviteli plánu, způsob označení hranic a okénko pro ověřovací nebo potvrzovací rozhodnutí (Bumba 1999, Bumba2007).

Okresní měřické středisko: Kolín-oddíl Č. Brod Kat. území: Kostelec n.Č.L. 7298
 Okres: Kolín List mapy čís.: 8
 Kraj: Středočeský Měřítko: 1 : 2880
 Obec: Kostelec nad Č. Lesy Čís. zakázky: 0212 - 05-204-920-1960

Geometrický (polohopisný) plán
 na zaměření objektů na st.p. 32/1

V ý k a z v ý m ě r

Starý stav			Nový stav									
Parc. číslo	Druh pozemku (kultura)	Výměra			Parc. číslo	Odděluje se část označ.	Slučuje se s parc. číslo	Druh pozemku (kultura)	Výměra			Vlastník (držitel)
		ha	a	m ²					ha	a	m ²	
st.p. 32 21	Zast.		2	13	→		st.p. 32 7	Zast.		2	13	dosavadní
269 21	Zahr.		29	66	→		st.p. 32 7	Zast. + st.p.		29	66	dosavadní

Zaměřil dne 26. května 1960 : *Hyttner*
 Geodesta č. 275
 Set 05 57 - 81746
 v ko. Brodsk 27. května 1960.

Obr. č. 4: Popisové pole a výkaz výměr geometrického plánu z roku 1960, zdroj: Vlastní zdroj z Katastrálního pracoviště Kolín 2011

1.11 Pozemková kniha

Kniha pozemková je jedna z veřejných knih, které mají další tři části zpodobněné v knihách železničních, knihách horních a deskách zemských. Tyto knihy se dají pochopit jako úřední soupisy nemovitostí s právy, které se jich přímo týkají. Zápis byl veřejně kontrolován soudy a pro všechny občany zpřístupněn k nahlížení, od toho se odvíjí i název. Do železničních knih byly zapisovány nemovitosti patřící dráhám, které budovaly nové sítě pro veřejnou dopravu, naopak v horních knihách nebyla předmětem zápisu nemovitost, nýbrž půda, horní oprávnění, revírní štoly apod. a právo k jejich propůjčení (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Pozemkové knihy, upravené obecným knihovním zákonem č. 95 z roku 1871 Ř.

z., poskytovaly všechny právní poměry nemovitostí, které do nich zapisovaly okresní soudy, na nichž byly uloženy a vedeny. V zemských deskách, uložených na krajských soudech, v minulých dobách nazývány jako soudy zemské, byly zapisovány pouze velkostatky. Problém pozemků rozkládajících se na území dvou či více okresů, vyřešilo pravidlo takové, že připadá tomu okresu, ve kterém leží větší část. Pozemkové knihy svou působností vydržely do 1. dubna 1964, kdy byl vyhlášen zákon o nové evidenci nemovitostí, a správa pozemkových knih byla převedena na státní notářství spolu s železničními knihami (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Skladba pozemkových knih:

- a) hlavní kniha
- b) sbírka listin
- c) mapy pozemkových knih

Dále sem patří pomocné části:

d) rejstříky:

aa) věcný (reálný) – soupis všech pozemkových parcel

bb) osobní:

1) rejstřík knihovnických vlastníků

2) rejstřík oprávněných věřitelů

e) seznam veřejného statku (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007).

Hlavní kniha, tvořená pro každé katastrální území zvlášť, je tvořena z knihovnických vložek, do kterých byly vpisovány knihovní tělesa, což je soupis pozemků, které jsou v jednom vlastnictví, a na každou knihovnickou vložku mohlo být přiděleno pouze jedno těleso, které se buď zvětšovalo, zmenšovalo nebo zaniklo (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007).

Sbírka listin popisovala události, důvody a činnosti odehrávající se při zápisu parcel do pozemkových knih. Pro celý obvod byla pouze jedna sbírka, číslovaná vzestupně podle pořadového čísla podaného k zápisu (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007).

Mapa pozemkových knih byla kopií katastrální mapy, sloužila k vyhledání parcel v daném obvodu a pro každé katastrální území byla vyhotovena samostatně. Změny,

škrty původních hranic a jiné pozemky než stavební parcely a domy se zakreslovaly červenou barvou, ostatní černě (Útvar evidence nemovitosti 1966, Bumba 2007).

Rejstříky sloužily k orientaci v pozemkové knize tak, že v rejstříku věcném se zapsaly čísla popisná a stavební parcely, u kterých bylo napsáno číslo knihovní vložky tuto parcelu obsahující. Osobní rejstřík obsahoval jména držitelů v abecedním pořadí. Ke každému jménu bylo pak také přiděleno číslo knihovní vložky, do které byl zápis proveden. Nedorozumění mohlo nastat pouze v případě, že v jedné katastrální obci bylo více majitelů se stejným jménem (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007).

Seznam veřejného statku byl veden v pozemkové knize ještě před samotnými knihovními vložkami a tento svazek obsahoval nemovitosti přístupné všem, seznam pozemků patřící k velkostatkům a soupis pozemků, které byly zapsány v jiné pozemkové knize, rozprostírající se na více katastrálních území (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007).

Zásady, které ovládají pozemkové knihy, se dělí na:

- 1) zásada vkládání – věcná práva k nemovitostem vzniknou až zápisem do pozemkové knihy a poté se s nimi může dále manipulovat,
- 2) zásada volnosti – nikdo nesměl být nucen k zápisu, který spočíval v žádosti držitel,
- 3) zásada speciality – slouží k zajištění správnosti vpisovaných údajů o osobách, předmětech a právních poměrech,
- 4) zásada legality – nástroj chránící pozemkové knihy od rozporu zápisu do pozemkových knih se zákonem,
- 5) zásada důvěry ve veřejné knihy – pozemková kniha měla uvádět takové údaje, aby nezklamala lidi, kteří do ní nahlíží s poctivým úmyslem (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007).

Druhy zápisů do pozemkových knih:

- a) vklady (intabulace) – po vkladu nabývá vlastník nemovitosti veškerá práva k nim uložená,
- b) záznamy (prenotace) – prozatímní záznamy, které nabývaly v platnost až po odstranění všech nedostatků,
- c) poznámky (adnotace) – pouze k zjištění skutečností, podle nich se věcná práva

nenabývala a ani nezanikala (Útvar evidence nemovitosti ÚGK České Budějovice 1966, Bumba 2007).

1.11.1 Soudní okres Kostelec nad Černými lesy

V Kostelci nad černými lesy bylo sídlo soudního okresu na místním zámku a spadaly pod něj, v roce 1868, tyto obce: Černé Voděrady, Dobré Pole, Hradec, Hradové Střimelice, Hrusice, Chocerady, Chotýš, Jevany, Kaliště, Konojedy, Kostelec nad Černými lesy, Kostelní Střimelice, Kozojedy, Krupá, Louňovice, Mirošovice, Nučice, Oleška, Ondřejov, Oplany, Prusice, Senohraby, Struhařov, Stříbrná Skalice, Svojetice, Svrabov, Štíhllice, Vlkánčice, Výžerky a Zvánovice. Okresní správa zde sídlila od roku 1850 a po znárodnění se přestěhovala do nově postavené radnice z roku 1932 (Šimáček 1935, Kuča 1998, Mrvík 2009).

Přehled k roku 1921:

Název	Kostelec nad Černými lesy
Počet obyvatel	2 910
Počet domů	465
Statut	Město
Územněsprávní příslušnost	okres Český Brod

Tab. č. 11: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

A.

Číslo vložky knihovni: 799.

Kostelec nad Černými Lesy.

Katastrální obec: *Kostelec nad Černými Lesy*

Kostelec nad Černými Lesy.

Soudní okres: *Kostelec nad Černými Lesy*

Běžné číslo	Číslo katastrální	Poznačení parcely (číslo domu, způsob vzdělávání)	Běžné číslo	Číslo katastrální	Poznačení parcely (číslo domu, způsob vzdělávání)
1.	488 1.	Polé.			

Vklad

799

1. 14. března 1882. Hl. 488.
1. Polé v katastru ze dne č. 11. 1882. pro změnu práva státního.
1. Polé v katastru státního pozemku č. 488. na obvodu pozemku
opar. 488. v katastru státního pozemku.

Obr. č. 5: Ukázka zápisu v pozemkové knize z 1. pol. 19. st., zdroj: Vlastní zdroj z Katastrálního pracoviště Kolín 2011

1.12 Pozemkový katastr

Samostatná Československá republika vznikla po 1. světové válce roku 1918 a s ní i rozsáhlá pozemková reforma, která se týkala panského majetku. Během války byl katastr značně zanedbáván a s novými právními a technickými normami začal poprvé v historii neplnit pouze fiskální funkci, ale také funkci všeobecně hospodářskou a technickou, která je platná v oblasti kartografie, výškopisného měření, statistické, průmyslového rozvoje, vědeckého bádání, ochrany památek a dalšího soukromého využití každého občana. To vše zajišťovalo jeho vysokou flexibilitu v dalším využití. Po 1. světové válce vznikla samostatná Československá republika na základě scelení tří právně odlišných celků. Tj. Čechy a Morava podřízené rakouskými zákony, Slovensko a Podkarpatská Rus ovlivněné uherskými zákony a nakonec Horní Slezsko spadající pod pruské zákony. Proto byl připravován takový zákon, který by byl pro všechny části Československé republiky jednotný a unifikovaný. Byl uveden v platnost 1. 1. 1928. Zákon, který dokázal skloubit

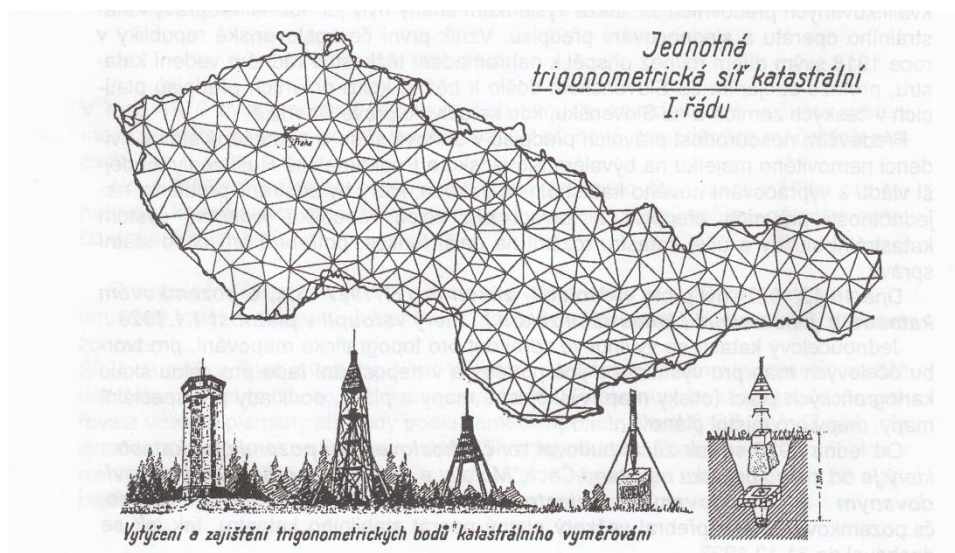
všechny právní problematiky nově vzniklého státu a ve funkci katastrální zrušil dosavadní platné předpisy předchozího vedení a správy katastru, byl uveřejněn dne 16. prosince č. 177/1927 Sb. zákonů a nařízení. Důležitým novým ustanovením bylo zrušení státních pracovníků, kteří vykonávali geometrické plány za poplatek. Proto byl vydán v roce 1931 návod, jak projednávat žádosti o měření na náklad stran zvaný Instrukce pro měření na žádost a náklad stran, podle které mohli zeměměřiči vykonávat tyto úlohy: všechny zeměměřické práce k nimž získal způsobilost svým zeměměřickým vzděláním, tedy i ty, které nejsou nutné pro obnovu nebo vedení pozemkového katastru, dále zaměření zamýšlených nebo povolených katastrálních hranic, obnovení hranic podle katastrální mapy nebo jiných pomůcek, dělení a scelování pozemků, vyrovnávání hranic držebojnostních, vypracování znaleckých posudků v tomto odvětví, výškopisné plány, dělení pozemků pro smluvní využití, geodetické podklady pro územní plánování a stavební projekty. Další inovací tohoto zákona bylo vysvětlení rozdílu pojmů pozemku a parcely. Podklady nového katastru byly převzaty z předchozího evidovaného katastru i se všemi zaběhlostmi týkající se měřických prací a písemného operátu. Dále musel být, jako v předešlém katastru, dodržen soulad všech údajů v něm zapsaných s reálným právním stavem, s řádnou ohlašovací povinností a předepsanými periodickými revizemi. Obsahem pozemkového katastru se stal měřický operát, složený z příruční katastrální a katastrální mapy, dále z písemného operátu, v němž se uváděl rejstřík parcel, parcelní protokol, pozemnostní archy, seznam pozemnostních archů, rejstřík držitelů a záznam změn, a v neposlední řadě obsahoval nový katastr sbírku listin a úhrnné výkazy. Nahlížení bylo veřejnosti povoleno, ale pouze do písemného a měřického operátu (Ministerstvo financí 1938, Mašek 1948, Chamout et Skála 2003, Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

1.12.1 Vedení pozemkového katastru

Pozemkový katastr byl dále pod vedením ministerstva financí, pod správou pověřených katastrálních úřadů, kde se za jednotku působnosti považoval měřický okres. Nadřízeným úředním orgánem pro nový katastrální zákon byly vytvořeny dva návody. Instrukce A nám stanovuje, jak by se měly správně provádět zeměměřické práce pro zakládání pozemkového katastru. Svou metodiku začíná u tvorby,

signalizace a stabilizace bodového pole se seznámením např. s měřickými pyramidami, dnes nevídanými, pokračuje přes geodetické výpočty (centrací změny, polygonové pořady, výpočet výměr, atd.) a ukázky měřických zápisníků, až po pozorovací plány a polní náčrty. V Instrukci B se popisuje odbornost vedení, především sáhových map z převzatých katastrů minulých let v grafických podobách. Kontrola či revize, prováděná periodicky se nazývala přehlídka držby, kde se musela shodovat skutečnost katastru se zápisem ve veřejných knihách a byla prováděna každý třetí rok zaměstnanci příslušných zeměměřických úřadů. Povinnost ohlašování byla předepsaná zákonem, kde byl předmět ohlášení postihnout vzniklé a zaměřené změny, dále zjištěné nepřesnosti nebo výskytem chyby v operátu katastru. Soukromí vlastníci pozemků museli hlásit veškeré změny vyplněním a zasláním ohlašovacího listu na příslušný měřický úřad v příslušném měřickém okrese. Tento zákon byl oficiálně zrušen až po čtyřiceti letech zákonem č. 46/1971 Sb. o geodézii a kartografii (Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Pozemkový katastr předepisuje novou povinnost v používaném kartografickém zobrazení při tvorbě měřického operátu. Pozemkový katastr stanovil souřadnicovou soustavu Systém jednotné trigonometrické sítě katastrální, ve zkratce S-JTSK. Zobrazení bylo definováno jako konformní kuželové zobrazení, s použitím Besselova elipsoidu, které odborníci nazvali, podle jeho autora, Křovákovo a bylo vytvořeno pouze pro naše území. Důvodem jeho vyhotovení bylo co největší odstranění délkového zkreslení v naší republice. Každý bod je určen pravoúhlými souřadnicemi v pořadí Y a X. Tato metoda se používá dosud (Výnos ministerstva financí 1931, Cimbálník 1992, Huml et al. 2001).

Obr. č. 6: Rozložení JTSK I. řádu se způsoby stabilizace a signalizace, zdroj: Huml et al. 2001

Název	Měřítko	Rozměr území v kilometrech	Rozměr listu v metrech	Označení
ZTL	1 : 100 000	50 x 50	0.50 x 0.50	DCCL- MCL
TL	1 : 20 000	10 x 10	0.50 x 0.50	750 - 1150
ML	1 : 2 000	1.25 x 1.00	0.625 x 0.500	750.00-1150.00
ML	1 : 1 000	0.625 x 0.500	0.625 x 0.500	750.000-1150.000
ML	1 : 500	0.3125 x 0.2500	0.625 x 0.500	750.0000-1150.0000

Obr. č. 7: Označení listů podle Instrukce A, zdroj: Huml et al. 2001

1.12.2 Kostelec nad Černými lesy v období pozemkového katastru

Po smrti knížete Jana II. dědictví převzal bratr František Karel August Liechtenstein, kdy mu byl majetek připsán roku 1930. V roce 1934 mu byl v rámci pozemkové reformy Československem odkoupen majetek 4 537 ha z celkové rozlohy 6 942 ha velkostatku za peněžní obnos ve výši 7 669 432 Korun československých. Tyto pozemky se nacházely v jižní části panství. Severní část i se zámekem o rozloze 2 405 ha prozatím zbyla. Stát odkoupenou půdu předal výměrem ministerstva zemědělství do užívání Školního lesního podniku lesnické fakulty Českého vysokého učení technického v Praze, který měl od roku 1935 na zámku své sídlo. Předsedou správy kosteleckého školního lesního statku byl jmenován lesní rada Ing. Ludvík Panzner (Šimáček 1935, Mrvík 2009).

Roku 1945 byl zbytek majetku zkonfiskován na základě dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. z 21. 6. 1945 a byla na něj uvalena Národní správa, tímto stát získal i zbytek liechtensteinských pozemků. V roce 1950 byla konfiskace a

Národní správa zrušena na základě rozhodnutí Finanční prokuratury v Praze. Definitivně byl majetek zestátněn až podle přijatého návrhu Ministerstva zemědělství z 19. ledna 1957 dne 29. ledna 1957. A tak byl na krátko, od roku 1950 do roku 1957, poslední majitel Kostelce nad Č. I. šlechtického rodu František Josef II. Liechtenstein (Šimáček 1935, Mrvík 2009).

Název	Kostelec nad Černými lesy
Počet obyvatel	3 261
Počet domů	763
Statut	Město
Územněsprávní příslušnost	okres Český Brod

Tab. č. 12: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.12.3 Katastr v předválečné a válečné době

Kompletní zeměměřické práce se dají rozřadit do jednotlivých resortů pěti ministerstev. Nejčastější a nejzásadovější geodetické práce pro civilní službu spadají pod vedení ministerstva financí a vojenské mapování, které je velmi důležitou státní mapovou složkou, pod ministerstvo vnitra. Zeměměřické práce dále probíhaly podle zákona č. 177/1927 Sb. z. a n. Nejpodstatnější práce v oblasti geodézie a katastru byla v zakládání pozemkového katastru v dosud nezmapovaném území podle nového katastrálního zákona, dále v obnově pozemkového katastru, která měla za úkol zpřesnění, či doplnění katastrální mapy a měřického operátu, a ve vedení pozemkového katastru, který musel udržovat stálou duplicitu mezi operátem a skutečností (Bumba 2007).

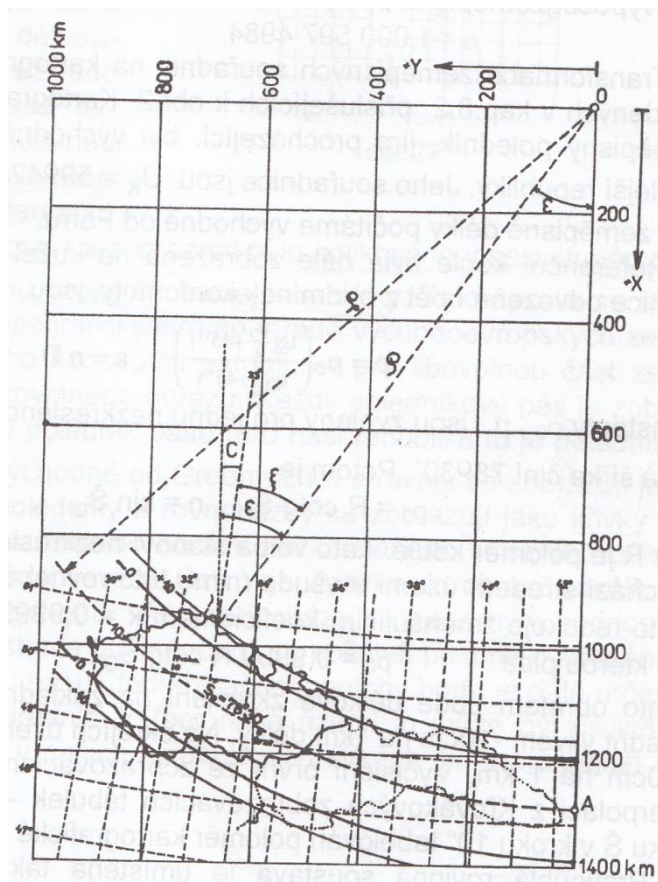
V roce 1938 se z pohraničních úřadů podařilo odnést a uložit v Praze jenom část katastrálních podkladů a záznamů z území, které bylo zabráno Němci. Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava byl v roce 1942 pod vedením Ministerstva vnitra zřízen Zeměměřický úřad (Bumba 2007).

Pod Zeměměřický úřad spadaly tyto aparáty:

- Triangulační kancelář ministerstva financí,
- polohopisné a výškopisné geodetické základy,

- Hraniční oddělení ministerstva vnitra,
- Zeměpisný ústav ministerstva vnitra (Bumba 2007).

Příkaz k mapování Prahy a jiných měst podle nově platné Instrukce A umožnil českým zeměměřičům vyhnout se totálnímu nasazení v Německu (Bumba 2007).

Obr. č. 8: Křivákové zobrazení, zdroj: Huml et al. 2001

1.12.4 Katastr v poválečné době

Za války byly stále používány principy zákona č. 177/1927 Sb. Celý operát katastru nebyl nijak vážně poškozen, až na pohraniční oblasti, kde musely být chybějící mapy, zničené Němci, nahrazeny otisky pozemkových map. Složitá jednání pro katastry nastala následně při uskutečňování dekretů prezidenta republiky proti nepřátelům státu a kolaborantům, kdy § 147, Ústavy ČSR z roku 1948, upřednostňoval státní socialistický majetek, nazýván veřejným statkem a zapisován do speciálního seznamu pouze pro statistické účely. Tím přestal být předmětem pozemkových knih (Bumba 2009).

Další podstatná změna přišla v roce 1951, kdy vešel v platnost zákon č. 141/1950

občanského zákoníku, který měnil zavedenou zásadu, že budova patří k pozemku, na kterém je postavena. Nový zákon upravil zásadu principu superficies solo cedit do režimu, který stanovil, že stavba není součástí pozemku, na kterém je postavena, proto se vlastník domu mohl lišit od vlastníka pozemku. To vše z důvodu finanční neschopnosti lidí platit za pozemky, na kterých postavili dům. Tehdejší heslo, že formalismus knihovního práva zpomaluje cestu k socialismu, podtrhlo snahu vymýtit intabulační princip zápisu do pozemkových knih, vztahující se na občany a instituce nestátního charakteru. Smlouvy, dokládající převod nemovitosti mezi majiteli, procházely schválením na příslušných národních výborech a dále byly zapisovány u státního notářství (Chamout et Skála 2003, Bumba 2009, Skála 1999).

V roce 1954 vešlo v platnost vládní nařízení č. 1/1954 Sb. a vznikla nová organizace pod názvem Ústřední správa geodézie a kartografie, sdružující československé civilní, geodetické a kartografické služby, na kterou dohlížel vládou jmenovaný předseda. Jako pomocné instituce ÚSGK byly vybudovány celostátní ústavy nebo oblastní ústavy s působností v krajském měřítku. V okresní správě jim napomáhala okresní měřická střediska, později střediska geodézie. Po štítkové akci, ve které se měly co nejrychleji určit výměry zemědělských půd neodbornými pracovníky, skončila také neúspěchem přehlídka kultur, kdy opět neodborně vedené pracovní síly, snahou určit rozdělení půdy podle kultur a hospodářských sektorů ve všech katastrálních území, nedosáhly požadovaných výsledků (Bumba 2007).

1.13 Jednotná evidence půdy

Nedostatečným výsledkem štítkové akce a přehlídky kultur byla nucena vláda k nápravným krokům. A tak vznikla usnesením vlády č. 192 z roku 1956, jednotná evidence půdy. Jednotná evidence půdy je založena na myšlence evidování pouze skutečných závislostí v užívání pozemků. Takže žádným způsobem nešly zjistit vlastnické a právní vztahy k nemovitostem. Hlavním úkolem podle vlády bylo zavedením JEP ve všech obcích, uvádět správnost dokumentů s reálným stavem a zajistit kvalifikované předsednictvo u národních výborů (Bumba 2007).

Novou územní jednotkou na místo katastrálního území se stal hospodářský obvod obce, sdružující zemědělskou nebo lesní půdu, která byla v jednom vlastnictví příslušného závodu. Metody na vytvoření JEP se dělily na přesnou metodu, kde se

opravdu v terénu měřily všechny pozemky v obci, a na zjednodušenou metodu, založenou na převzetí podkladů z předchozích katastrů (Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

JEP se obdobně jako předchůdce skládal z měřického operátu (pozemková + evidenční mapa), písemného operátu (soupisy parcel, vlastníků, uživatelů, evidenčních listů a výkazu změn) a úhrnných výkazů (rozčlenění druhů pozemků podle různých disciplín) (Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Vypracované katastrální mapy JEP doplněné o opravy průběhu hranic, které byly v pozemkovém katastru zanedbány, se staly podkladem k pozdější Evidenci nemovitostí, i přes to, že se na nich z důvodu časové tísně objevily nepřesnosti, které se leckdy objeví v současném katastru. Pokrokem tehdy bylo mechanické zpracování všech dat děrnými štítky (Skála 1999, Michal et Benda 2009).

1.13.1 Kostelec nad Černými lesy v období jednotné evidence půdy

V nově vybudovaném městském archivu v Kutnohorské ulici, byly uloženy liechtensteinské archivy. V bývalé, v 16. století vyhořelé a zaniklé, vsi Hošť, bylo Správou státních lesů vybudováno arboretum s řadou okrasných a vzácných dřevin k účelu poznávacích návštěv a exkurzí. V bodově bývalé radnice byla zřízena nová síň muzea věnovaná hrnčířství, těšící se i dnes velké popularitě. Dále zde bylo vybudováno kino, jako symbol kultury, v sále Lidového divadla a kapacitou 228 sedadel. Provoz byl zahájen v únoru 1958 (Městský národní výbor Kostelec nad Černými lesy 1952 – 1965).

Školní lesní závod v roce 1959 obhospodařoval 10 231 ha lesů z toho je pouze 335 ha nelesní půdy. Děлил se na osm polesí a různá střediska (dopravní, stavební, manipulační, přidružené výroby, internátní a správy). Ve správě je i lesní park Bučiny vybudovaný v roce 1955 o rozloze 658 ha. V roce 1960 se stává přesným názvem Vysoká škola zemědělská v Praze, školní lesní závod v Kostelci nad Černými lesy (Městský národní výbor Kostelec nad Černými lesy 1952 – 1965).

Přehled k roku 1960:

Název	Kostelec nad Černými lesy
Počet obyvatel	3 159
Počet domů	764
Statut	Město
Územněsprávní příslušnost	okres Kolín

Tab. č. 13: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

1.14 Evidence nemovitostí

Evidence nemovitostí vešla v platnost nabytím nového zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí a prováděcí vyhláškou tohoto zákona č. 23/1964 Sb. V EN přibyly v dokumentaci, vedle druhů, výměr a užívání pozemků, také vlastnická a věcná práva k pozemkům, které byly evidovány v listech vlastnictví, obdobných jako v pozemkových knihách. Chybějící nebo nepřesné právní údaje se došetřovaly přímo v obcích a kompletně se tyto práce dokončily v roce 1988, kdy se stala sbírka listin kompletní (Michal et Benda 2009).

Podkladem se staly pro EN mapy stabilního a pozemkového katastru, mapy souvislého zobrazení, zhotovené z průsvitných PET fólií, a THM a ZMVM, které mapovaly asi jednu čtvrtinu našeho území. Údaji, které se staly nezbytnými, byly parcelní čísla, výměry parcel a druhy pozemků (Skála 1999, Chamout et Skála 2003, Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Hlavní principy EN:

1. Zásada legality – zápis musela provádět platná právní listina,
2. Zásada speciality – každý zápis byl zapsán normovaným způsobem,
3. zásada jednotnosti – stejná pravidla se dodržovala na celém území státu,
4. Zásada univerzálnosti – shoda v písemném a mapovém aparátu
5. zásada veřejnosti – možno s náležitým a oprávněným zájmem,
6. zásada závaznosti údajů, které jsou zřetelně uloženy zákonem
7. zásada oficiality – zapisování pouze z úřední povinnosti. (Bumba 2007, Michal et Benda 2009)

Obsah EN se skládal z:

- měřického operátu (pozemková, pracovní a evidenční mapa),
- písemného operátu (soupis parcel, evidenční listy, listy vlastnictví, seznam uživatelů a vlastníků, rejstřík uživatelů a vlastníků, seznam domů a výkaz změn),
- sumarizačních výkazů,
- sbírky listin (Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Měřický operát:

Pozemková mapa byla uložena na příslušném středisku geodézie a sloužila k zaznamenávání změn. Z níž byl použit její otisk jako pracovní mapa, kterou se používala k venkovnímu měření. Druhý otisk pozemkové mapy, mapa evidenční, byla uložena na národním výboru pro různé využití a nahlížení (Michal et Benda 2009).

Písemný operát:

V písemném operátu se rozumí soupisu parcel jako zápis všech parcel v obci po sobě jdoucích podle katastrálního území, kde se odlišovaly stavební parcely, od pozemkových, znaménkem minus. Další složkou jsou evidenční listy nemovitostí, ve kterých se uváděly užívací vztahy k nim. Listy vlastnictví se rozdělují na čtyři části. V první části A se nacházelo jméno vlastníka, popřípadě osoba, která má nárok k užívání pozemku. Druhá část B obsahovala soupis parcel, které jsou v jednom vlastnictví, v té dané obci podle katastrálního území. Třetí část C sepisovala právní listiny, podle kterých jsou na nemovitost uvalena nějaká omezení. A v poslední části D byly vpisovány poznámky k předešlým zápisům. Seznam domů byl soupis všech popisných a evidenčních čísel vzestupně po sobě jdoucích. Výkazem změn se rozumí soupisem všech změn, které se během roku v EN odehrály (Michal et Benda 2009).

Sumarizační výkazy:

Tyto soupisy sloužily pro potřebu státu, jako například statistické údaje, a sepisovaly se jednou za rok vždy k prvnímu dnu nového roku. Obsahovaly všechny soupisy o stavu půdního fondu v dané lokalitě. Sumarizační výkazy se sestavovaly pro obce, okresy, kraje, republiku a stát (Michal et Benda 2009).

Některé druhy sumarizačních výkazů:

1. úhrnné hodnoty druhů pozemků,
2. soupis přehledu o druhu ploch (JZD atd.),

3. rozdělení půdy podle zemědělské výroby,
4. soupis změn v půdním fondu,
5. soupis státních družstev a statků,
6. určení velikostních skupin podle rozlohy (Michal et Benda 2009).

Sbírka listin:

Je kompletní soubor všech listin, obsahující:

1. záznam změn,
2. záznam pro další řízení,
3. seznam pozemků dočasně vyňatých v zemědělské výrobě,
4. seznam dočasně neobdělávané půdy,
5. seznam nesouladu mezi skutečným a evidovaným stavem druhů pozemků,
6. rozhodnutí a jiné listiny o změnách v užívacích vztazích k nemovitostem
7. hlášení změn,
8. měřické náčrty
9. geometrické plány
10. záznamy podrobného měření změn
11. výpočty geodetických údajů
12. výpočty výměr změněných parcel
13. soupisy hlášení a listin pro zápis změn v operátu EN
14. povolení změn druhů pozemků
15. seznam pomístního názvosloví (Michal et Benda 2009).

1.14.1 Kostelec nad Černými lesy v období evidence nemovitosti

Katastrální výměra obce k roku 1970 činila 1 422 ha a katastrální území bylo spravováno Střediskem geodézie Kolín, později od roku 1993 Katastrálním úřadem Kolín. Jednotné zemědělské družstvo obhospodařující většinu okolních polí mělo ve své správě 878 ha orné půdy (Městský národní výbor Kostelec nad Černými lesy 1952 – 1965).

Důležitá událost ve vývoji města byla výstavba vodojemu, kterou v roce 1970 nechtěla vláda schválit pro velké náklady. Ovšem v roce 1972 již výstavba začala brigádnicky v akci Z (Městský národní výbor Kostelec nad Černými lesy 1966 – 1972).

Přehled k roku 1991

Název	Kostelec nad Černými lesy
Počet obyvatel	3 027
Počet domů	887
Statut	Město, městský národní výbor
Územněsprávní příslušnost	okres Kolín

Tab. č. 14: Přehled podle kategoričkého rozdělení, zdroj: Kuča 1998, Mrvík 2009

2. Současnost

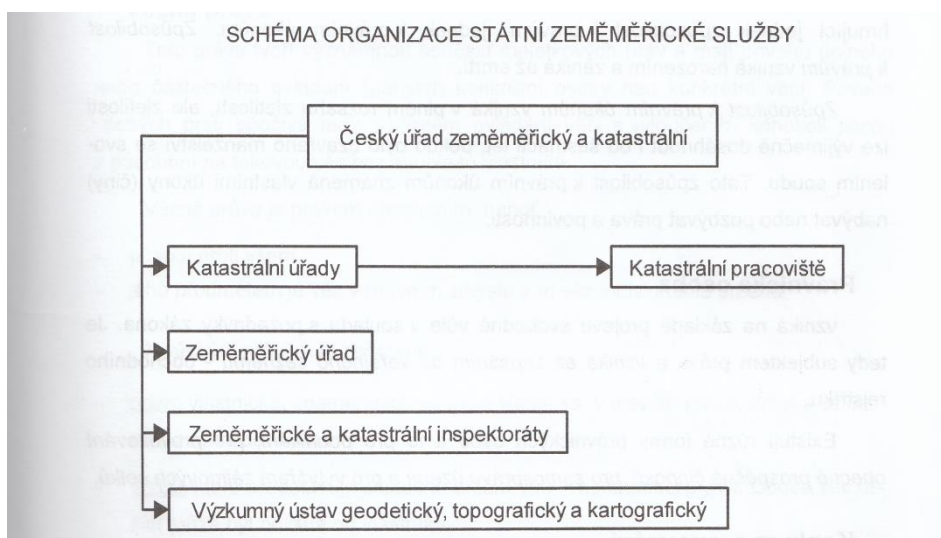
Po restitucích majetků, změně politických poměrů po roce 1990 byl schválen nový operát, který byl schopný tyto změny evidovat. Stal se jím katastr nemovitostí, poslední nástroj na vrcholu samotného vývoje katastru. Novinky vědy a techniky umožnily digitalizaci a automatizaci katastru. Soubor popisných informací byl převzatý a digitalizovaný z EN. Geodetické informace byly ze 70 % převzaty ze stabilního katastru a zbytek z PK a EN (Skála 1999, Chamout et Skála 2003, Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Konečná fáze evoluce je vznik, v roce 2009, KMD, tedy katastrální mapa – digitalizovaná, prozatím na částech našeho území. Vzniká skutečným zaměřením identických bodů v terénu a následnou transformací do vektorizovaných rastrů. Výstup těchto prací představuje nástroj, který spojuje předpisy záznamů změn do měřického operátu KN. Každý bod této mapy je v jednotných souřadnicích S – JTSK. Představuje tak vrchol vývoje katastrálních map a mnozí z nás už jen čekají, až jí bude pokryto celé území ČR (Jan Hlaváček, IV. 2011, in verb).

2.1 Katastr nemovitostí

Vše započalo katastrálním zákonem č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, který z části navázal na zásady veřejných knih. Další důležitý zákon podílející se na vývoji je zákon č. 264/1992 Sb., měnící občanský zákoník, zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem a zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech. Všechny tyto zákony

vstoupily v platnost k 1. lednu 1993. Tyto zákony upravovaly také rozdíl zápisu vkladem a záznamem do pozemkových knih. Zápis se dal chápat jako okamžité nabytí práva k dané nemovitosti. Záznamem se práva také nabývala, ale pouze dočasně a musela být později upravena, ba doplněna. KN obsahuje polohové a geometrické určení veškerých nemovitostí a k. ú., PBPP, druhy pozemků, jejich výměry, čísla poštovní, čísla evidenční, způsob využití, údaje pro podklad daní, informace o právních vztazích k nemovitostem a místní a pomístní názvosloví. Nahlížet do operátu KN mohou veškeré osoby na webových stránkách ČÚZK, a to bezplatně a bez omezení (Skála 1999, Chamout et Skála 2003, Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Obr. č. 9. Schéma organizace státní zeměměřické služby, zdroj: Michal et Benda 2009

Zásady katastru nemovitostí:

Zásady ve vedení vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem:

1. zásada intabulace – všechny práva, podle katastrálního zákona, k nemovitostem vznikají vkladem a zanikají výmazem, podle rozhodnutí katastrálního úřadu,
2. zásada volnosti – do zápisu v katastru úřední orgány osoby nenutí, naopak se zápisy dělají na vlastní žádost,
3. zásada legality – do katastru se dají zapsat pouze listiny, které jsou v souladu se zákony a právní soustavou ČR,
4. zásada priority – uvádí důsledně ve svých zápisech celý časový harmonogram od doručení na katastr až po samotný zápis,
5. zásada speciality – zaručuje přesnost a profesionalismus všech zápisů a údajů

6. zásada materiální publicity – víra ve správnost katastru, který byl uspořádán od nového katastrálního zákona podle nejlepšího vědomí i svědomí,
7. zásada formální publicity – umožňuje volné nahlížení do operátu katastru nemovitosti, možnost hledání v něm a dělaní opisů ke všem nemovitostem,
8. zásada oficiality – úřední povinnost nařizuje zápis budovy a věcných práv k ní, do katastru nemovitostí, kterou dal vlastník k zápisu, i když pouze rozestavěnou na základě ohlášení. Pokud se vyskytne změna, je ji vlastník povinen do 30 dnů oznámit a dodat průvodní platnou listinu (Bumba 2007, Michal et Benda 2009).

Předmět katastru:

Předmětem katastru jsou katastrální území, které mají různé názvy podle a jsou ohraničeny hranicemi podle značkového klíče. Asi nejpodstatnější částí jsou parcely, dělící se podle způsobu jejich využití (orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad, trvalý travní porost, lesní pozemek, vodní plocha, zastavěná plocha a nádvoří, ostatní plocha). Všechny tyto kultury jsou závazné a nezaměnitelné podle jejich definic. V katastrální mapě jsou od sebe odlišeny mapovými značkami. Rozdíl je u parcel vedených ve zjednodušené evidenci (ZE), které se dají definovat jako (např. zemědělské) celky, mohou mít i více vlastníků, v terénu s neviditelnými hranicemi. Evidují se jako pozemky PK. Každá parcela má svoje parcelní číslo. Dalším důležitým předmětem katastru jsou budovy, byty a nebytové prostory, také rozestavěné, a vodní díla. Budova se definuje jako průmět zdí spojených se zemí a přiděleným čp. nebo če., popřípadě s takovou stavbou sloučenou. A neoddělitelným předmětem KN všech předchozích jsou právní vztahy k nim uvedené (např. věcná břemena, právo trvalého užívání, atd.) (Bumba 1999, Michal et Benda 2009).

Katastrální operát:

Celkový katastrální operát se dá rozdělit na SGI, SPI, přehledy o PF, dokumentace prací pro obnovu a vedení SGI, dokumentace prací pro vedení SPI (Michal et Benda 2009).

Soubor geodetických informací:

1. DKM – je tvořena v systému S – JTSK, digitalizovaná s převzatými body jak z map digitálních, tak grafických,
2. KMD – odvozená katastrální mapa pomocí digitalizace, která má u podrobných bodů kód kvality 6 nebo 8,
3. katastrální mapa grafická – s různým druhem zobrazení, vytištěná na nesrážlivých

PET fóliích (Michal et Benda 2009).

Soubor popisných informací

Je veden v hlavním počítači na KN. Jeho hlavními součástmi jsou: LV a informace o vlastnicích, parcelách, budovách, vodních dílech, jednotkách a územních jednotkách (Michal et Benda 2009).

List vlastnictví obsahuje:

1. záhlaví – zde jsou uváděny časové údaje o zápisu nemovitosti, číslo a jméno okresu, obce a k. ú., jeho vlastní číslo, formální název a popis účelu u budov,
2. část A – LV – náleží vysvětlení vlastnického práva a jméno a adresu vlastníka,
3. část B – LV – sepisuje veškeré údaje o dané nemovitosti,
4. část B1 – LV – ukazuje věcná práva k nemovitostem a listiny s tím související,
5. část C – LV – se věnuje právním omezením nemovitosti, dále listina, která byla jejím důvodem s odkazem na řízení projednávající uvedené omezení,
6. část D – LV – další údaje související s nemovitostí a zápisy doplňující předchozí,
7. část E – LV – uvádí listiny, na jejichž základě došlo ke změně vlastníka nemovitosti a jejího řízení,
8. část F – LV – uvádí parcelní číslo, kód BPEJ a výměru (Michal et Benda 2009).

Souhrnné přehledy o půdním fondu:

Jsou obdobné jako dřívější sumarizace. Dělají se pro každý kalendářní rok, z důvodů statistiky a různých potřeb státu. Výsledkem souhrnných přehledů jsou soupisy druhů pozemků, rozdělení orné a zemědělské půdy podle výrobních činností a seznam BPEJ zemědělských půd (Michal et Benda 2009).

Vedení v činnosti šetření a měření SGI:

Soupis všech výsledků je v dokumentaci na KÚ a dále se dělí:

1. dokumentaci výsledků PBPP – skládá se výsledků měření a výpočetních protokolů, seznamu souřadnic, místopisy PBPP a technické zprávy o přesnosti určení,
2. Práci pro zjišťování průběhu hranic a podrobného měření – dokládá zjišťování průběhu hranic, s ním námitkové řízení, ZPMZ, originál geometrického plánu, podklady z KN, výpočet transformace rastrů, výměnný formát, náčrty a zápisníky, výpočet výměr parcel a další zjištěné skutečnosti pro obnovu operátu tímto mapováním,
3. Soubor pomístních a místních názvu – představuje seznam všech místních a pomístních názvů a k nim grafická přehledka ve formě zmenšené katastrální mapě se

všemi listinami, které názvy schvalují (Michal et Benda 2009).

2.2 Současný Kostelec nad Černými lesy

Rozloha katastrálního území Kostelce nad Č. l. činí 1 770 ha což je o cca 300 ha více než před čtyřmi desítkami let. Z čehož má největší podíl zemědělská (936 ha) a lesní půda (585 ha). (Český statistický úřad 2011) Z těchto údajů lze pochopit, že je to zemědělská oblast s velkým zastoupením orné půdy a lesů – převážně spravovaných ŠLP. Kostelec nad Černými lesy představuje klidné neprůmyslové město spadající od roku 2007 pod okres Praha – východ. Říčany jsou obcí s rozšířenou působností. Katastrální území spadá pod vedení evidence nemovitosti Katastrálnímu pracovišti Praha – východ. Kostelec nad Č. l. je v měřickém operátu veden jako DKM (Jan Hlaváček, IV. 2011, in verb).

Velikou tradici zde mají keramické trhy, které obnovily svou hrnčířskou tradici v roce 1989 na počest 500. výročí povýšení na městečko. Tedy každá poslední květnová sobota je zasvěcená keramickému dni (Michková 2003).

Názvem Kostelec se může pyšnit pětadvacet obcí ČR. Tento název oslavuje tradiční setkání „Kostelců v Kostelci“, poprvé uskutečněné v roce 1992 právě zde. Kostelec nad Č. l. nabízí velikou škálu sportovních aktivit, které město reprezentují většinou na okresní až krajské úrovni. Také proto byla v roce 1998 obnovena činnost TJ Sokolu na základě vyřešených majetkoprávních sporů (Michková 2003).

Město těží také z častého autobusového spojení Pražské integrované dopravy s Prahou či Kolínem nebo Kutnou Horou, ale také s Českým Brodem v návaznosti na vlak. V 21. století zde byla vybudovaná nová kanalizace a tím i nové silnice. V městské infrastruktuře nechybí městský úřad, základní, zvláštní a mateřská škola, muzeum hrnčířství, městská knihovna s informačním centrem, domov důchodců s pečovatelskou službou a řada služeb jako jsou restaurace, obchody, kulturní a ubytovací zařízení. K obnovení tradice vaření piva se pokouší místní historický pivovar, konající i nepřeborné množství kulturních akcí, a stává se tak dalším velkým příslibem navštěvovanosti a frekventovanosti města Kostelce (Jan Hlaváček, IV. 2011, in verb).

Přehled k roku 2010:

Název	Kostelec nad Černými lesy
Počet obyvatel	3 622
Počet domů	1 106
Statut	město, pověřený městský úřad
Územněsprávní příslušnost	okres Praha – východ

Tab. č. 15: Přehled podle kategorického rozdělení, zdroj: Kuča 1998, ČSÚ 2011

3. Zámek v Kostelci nad Černými lesy

O zámku se dá také psát jako o královském hradu z 13. století a z autorova pohledu je to nejstarší a nejvýznamnější budova v Kostelci nad Č. I. Vlastní podoba hradu není známa, neboť nebyla nikde zdokumentována. Někteří historici se domnívají, že byl v klasické dvoupalácové podobě. V pozdějších letech byl doplněn hradbami se čtveřicí půlkulatých věží. Za dob vlastnictví rodu Slavatů z Chlumu byla vystavěna východní část předzámčí. Roku 1547 byl zkonfiskován a uvalen do majetku koruny. Požár roku 1549 ovlivnil vzhled zámku, protože byl po něm přestavěn na lovecký zámeček pro Ferdinanda I. a jeho dostavbu už měl na vrubu rod Smiřických, podle kterého je pojmenován honosný taneční sál ve východním křídle zámku. Roku 1568 – 1569 byla vystavěna rodová hrobka na východní straně zámku v podobě zámecké kaple sv. Vojtěcha. Poslední úpravy, věže a vstupu, nechala provést Marie Terezie Savojská v letech 1752 – 1762. Cibulová baň, jež se pyšnila výhledem na zámecké kapli až do roku 1836, kdy byla nahrazena nízkou stanovou střechou (Kuča 2002, Mrvík 2009).

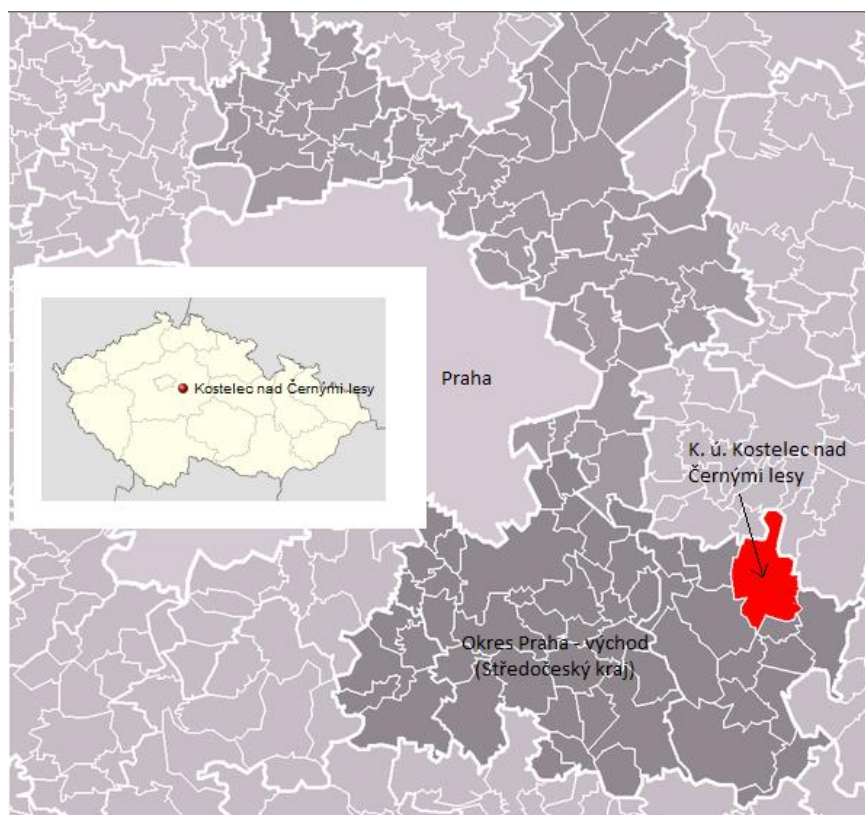
V roce 1850 se nestal zámek sídlem šlechty, nýbrž okresní správy a od roku 1935 sídlem Školního lesního podniku lesnické fakulty Českého vysokého učení technického v Praze. V tomto datu jsou dvě výpovědi. Různé zdroje uvádí rok 1933, ale Mrvík (2009) uvádí rok 1935, který na podkladě informací, v jeho díle doložených, získává autorovu důvěru (Kuča 2002, Mrvík 2009).

Zámek je dlouhou dobu památkově chráněn, prošel novou rekonstrukcí a také mu prospívá vzorný přístup Školního lesního podniku České zemědělské univerzity v Praze (Jan Hlaváček, IV. 2011, in verb).

4. Charakteristika studijního území

Vybrané zájmové území, Kostelec nad Černými lesy, leží cca 30 km od Prahy na východní světovou stranu ve výšce cca 400 m nad mořem. Ročenka Českého statistického úřadu z roku 2010 uvádí 3 622 stálých obyvatel. Město má strategickou polohou a vede přes zde významný silniční tah na Kolín a Kutnou Horu. Katastrální výměra činí 17,71 km². Jelikož se tato oblast nestala nikdy průmyslová, tak má okolí města původní ráz krajiny a zachovaly se převážně jehličnaté lesy, jež jsou právem nazývány plicemi středních Čech. I proto je oblast Černokostelecka často vyhledávána turisty a rekreanty. Samotné město se skládá ze dvou částí: Kostelec nad Černými lesy a Svatbín. Dále je k této obci, s pověřeným obecním úřadem, připojena samota Horní a Dolní Peklov, bývalá hájovna na Trubech a historická ves Hošť, kde můžeme navštívit místní arboretum Školního lesního podniku České zemědělské univerzity v Praze.

Pestrá historie zde zanechala svůj podpis. Dříve gotický hrad, dnes již nádherný nově zrekonstruovaný zámek z 16. století, spolu s historickým jádrem byl vyhlášen Ministerstvem kultury za městskou památkovou zónu.

Obr. č. 10: Umístění zájmového území, Zdroj: vlastní zdroj

5. Metodika

Zájmové území Kostelce nad Černými lesy leží cca 30 km na východ od Prahy a k samotnému městu a okolí se váže dávná historie. Kostelec byl v minulosti panský statek a v Národním oblastním archivu v Praze ho můžeme vyhledat pod fondem, Velkostatek Kostelec nad Černými lesy, z čehož autor vycházel. Další informace autor sháněl z místních kronik, spisů a odborné literatury, které autor důkladně přečetl. Proto bylo možno průběžně přiřazovat historii města k vývojovým stupňům katastru. Kombinací údajů z různých ověřených zdrojů sestavil autor tematické tabulky v závěru kapitol, aby si čtenář mohl představit a porovnat danou dobu. Tabulky obsahují název města, počet obyvatel, počet domů, statut a územněsprávní příslušnost. Tyto vybrané údaje jsou podle autora z hlediska dané problematiky důležité, neboť jsou předmětem katastru. Katastr totiž zaznamenává nemovitosti (tedy i domy) osob, podle názvu obce zaznamenaného a statut s územněsprávní příslušností mohou napovídat evidenční podřízenost.

Dále jsou v textu uvedeny obrázky pro jednodušší objasnění problematiky. V příloze jsou představeny mapy Kostelce nad Černými lesy jak historické, tak současné, aby si čtenář mohl vizuálně porovnat historii se současností.

6. Současný stav řešené problematiky

Historie katastru je velice dobře popsána již ve zmíněných citovaných titulech, ale pouze v územním měřítku o velikosti našeho státu.

K historii města Kostelec nad Černými lesy slouží kroniky, ze kterých autor čerpal informace důležité pro danou problematiku. Jsou však neucelené v různých časových horizontech, ve vyjímečných případech dokonce mezi sebou rozporuplné. Celková kronika však neexistuje. Kroniky jsou uloženy na různých místech.

Proto se autor snažil o kompletaci těchto materiálů ve vztahu ke katastru nemovitostí do uceleného díla.

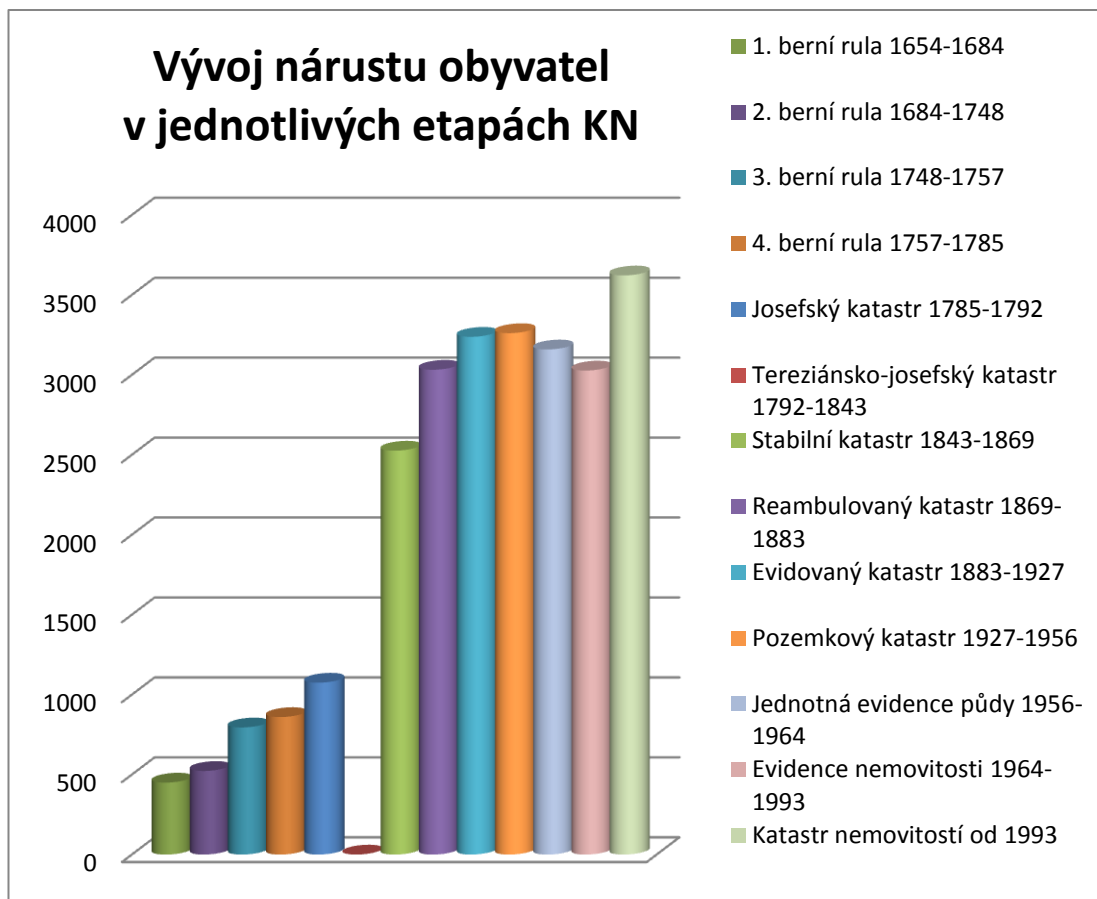
Výsledky a přínos práce

Výsledkem bakalářské práce je zařazení historie a současnosti Kostelce nad Černými lesy do vývojových stupňů katastru nemovitosti. Autor proto zpracoval tabulky a grafy popisující nárůst populace a domů. Tyto údaje jsou podle autora velmi důležitým údajem v této práci, protože už od počátku katastru byly jeho předmětem.

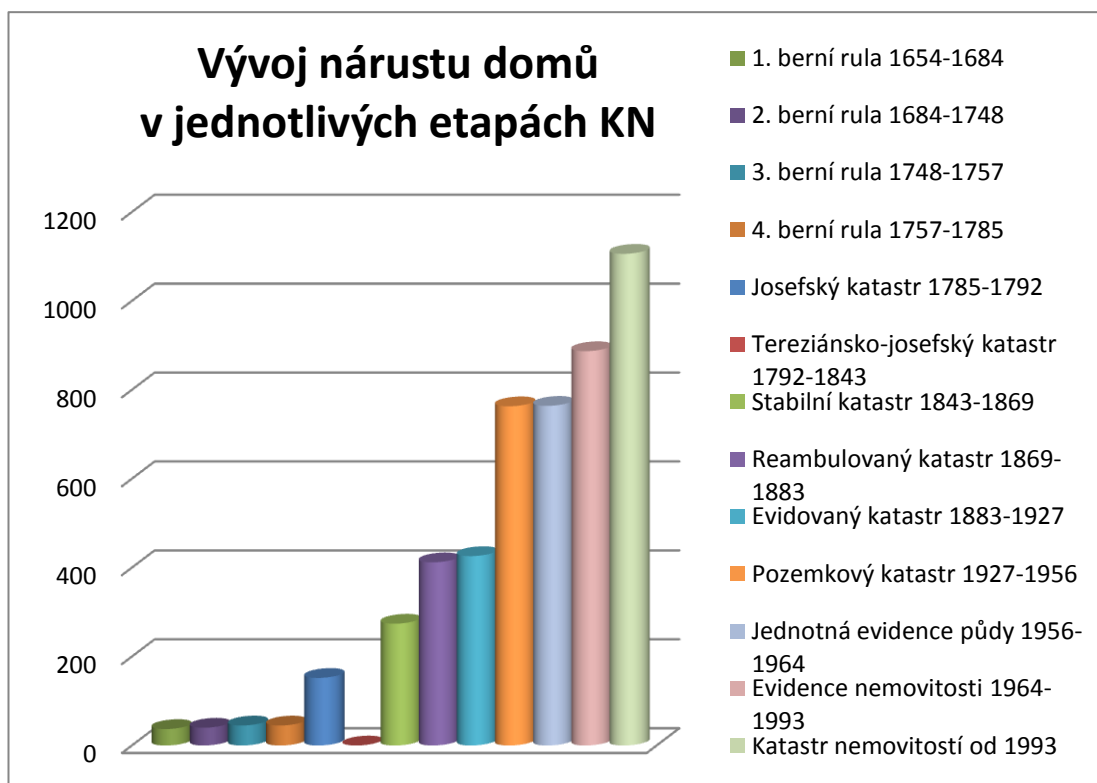
Kostelec nad Černými lesy v celkovém průměru, od 17. století do roku 2010, eviduje 2191 obyvatel a 416 domů.

21. století	Státní zřízení	Územněsprávní příslušnost	Statut	Soudní a katastrální příslušnost	Názvy města	Majitelé	Katastr nemovitostí od 1993
20.	Česká republika od 1992	Středočeský kraj od 1960 okres Praha-východ od 2007	město spověřeným MÚ od 1993	KÚ Praha-východ od 2007 soudní okres Kostelec nad Č.l.	Kostelec nad Černými lesy od 1945	zestátněno od 1957	Katastr nemovitostí od 1993
	4 ČSSR 1960-1990	okres Kolín 1960-2007	město s MNV 1968-1993	KÚ Kolín 1960-2007			
	3 2 1						
	19.	ČSR 1918-1938	Pražský kraj 1854-1960 okres Český Brod 1868-1960	město 1847-1968	soudní okres Kostelec nad Č.l. 1850-1949		
18.	Rakousko - Uhersko 1867-1918					12 11	Pozemkový katastr 1927-1956
	Rakouské císařství 1806-1867	Kouřimský kraj panství Kostelec nad Černými lesy 1654-1850	městečko s trhy 1802-1847		Schwarz-Kostelec 1802-1854	Liechtenstein Gundakarská větev 1772-1945	Evidovaný katastr 1883-1927 18 17
17.			6 město 5. třídy 1757-1788 neopevněné městečko 1720-1757		Kostelec nad černými lesy 1757-1802 Schwartz Kosteletz 1720-1757		Tereziánsko-josefský katastr 1792-1843 16 Čtvrtá berní rula 1757-1785 15
			městečko 1654-1720				Druhá berní rula 1684-1748 14
16.	Koruna česká 1348-1918	p. Plaňanské 1623-1654	městečko s padacím kostelím 1547-1654		Kostelciz na zámku 1544-1720	Liechtenstein Karolinská větev 1623-1653	první berní evidence 1022-1654
						9	
15.		panství Kostelec nad Černými lesy 1348-1623	městečko 1489-1547		Costelciz in Nigra Sylva jacence 1348-1544	Smiřičtí ze Smiřic 1458-1621	8
						Slavatové z Chlumu 1492-1547	
14.			castrum 1405-1489			Sekretářové z Kotelce 1415-1492	
	13. století		fara 1352-1405			Páni z Náchoda a Kotelce 1344-1415	

Tab. č. 16: Tabulka historie a současnost města ve vztahu k etapám KN, Zdroj: Kuča 1998, Bumba 2007, Mrvík 2009, vlastní zdroj 2011

Graf č. 1: Vývoj nárustu obyvatel v jednotlivých etapách KN, Zdroj: Kuča 1998, Bumba 2007, Mrvík 2009

Graf č. 2: Vývoj nárustu domů v jednotlivých etapách KN, Zdroj: Kuča 1998, Bumba 2007, Mrvík 2009

8. Diskuze

Dosud nezpracovaná práce na zadané téma popisuje město a jeho rozmach v závislosti na katastr nemovitostí. Bohužel mnohokrát bylo jeho majiteli zkonfiskováno a „možná“ pozastavilo jeho vývoj. Autor přesto věří, že dlouhá vláda Liechtensteinů městu prospěla. Přelomový zvrat je určitě zestátnění Liechtensteinových majetků ve třicátých letech 20. století, ale pro místní obyvatele to byla pouze oficialita a nijak výrazně se na mentalitě obyvatel nepodepsalo. Autor je přesvědčen, že ucelené dílo zadané problematiky může být významné pro historiky, občany a návštěvníky města. Katastr nemovitostí je stále důležitý evidenční nástroj, ve kterém je sepsán majetek a vztahy k němu, a proto je důležité znát jeho funkci. Znalost historie katastru nemovitostí je důležitá pro pochopení jevů a skutečností s ním spojených.

Dosud zpracovaná díla různých autorů sice zachycují samotný vývoj katastru, ale jako občan Kostelce nad Černými lesy se autor pokusil zachytit spolu s ním i historické etapy města.

Autor by v této problematice rád pokračoval, zejména v práci zabývající se vývojem geometrického plánu, který od svého počátku neustále prochází změnami.

9. Závěr

Město Kostelec nad Černými lesy bylo v minulosti panským majetkem, až do zestátnění v roce 1934 a neustále se rozšiřovalo a vyvíjelo. Nyní je město navštěvováno zásluhou svého kulturního dědictví a obnovené keramické trhy tvoří městu tradici společně s reklamou. V současné době je zámek, dříve sídlo šlechty, využíván Školním lesním podnikem České zemědělské univerzity v Praze. V minulosti ani v současné době město nepostihla průmyslová revoluce a stejně jako v minulosti je okolí věnováno zemědělské činnosti a lesnické výrobě. Vývoj katastru byl zpracován podle odborných publikací ověřených autorů a samotné město a okolí popisují místní kroniky a spisy.

Za pomoci odborné literatury, místních historiků, badatelů a společně s pracovníky Národního oblastního archivu se podařilo autorovi seskupit dějiny a současnost města ve spojení s vývojem katastru nemovitostí, které doposud k řešené problematice nebyly vypravovány.

Bakalářská práce může sloužit jako informační zdroj zdejšímu muzeu při výstavách, historikům, či badatelům. Dále mohou údaje z této bakalářské práce sloužit městskému úřadu k doplnění prezentačních materiálů.

10. Přehled obrázků, tabulek a grafů

Přehled obrázků:

Obr. č. 1: Patent Josefa II. a ukázka instrukce z roku 1786.....	23
Obr. č. 2: Ukázka zápisu tereziánsko – josefského katastru z roku 1824.....	25
Obr. č. 3: Souřadnicová soustava stabilního katastru a klad mapových listů.....	27
Obr. č. 4: Popisové pole a výkaz výměr geometrického plánu z roku 1960.....	33
Obr. č. 5: Ukázka zápisu v pozemkové knize z 1. pol. 19. st.....	37
Obr. č. 6: Rozložení JTSK I. řádu se způsoby stabilizace a signalizace.....	40
Obr. č. 7: Označení listů podle Instrukce A.....	40
Obr. č. 8: Křovákovo zobrazení.....	42
Obr. č. 9: Schéma organizace státní zeměměřické služby.....	49
Obr. č. 10: Umístění zájmového území.....	54

Přehled tabulek:

Tab. č. 1: Porovnání rozmanitosti Černokosteleckého panství.....	15
Tab. č. 2 – 15: Přehled podle kategorického rozdělení.....	16, 18, 19, 20, 21, 24, 28, 29, 31, 36, 41, 45, 48, 53
Tab. č. 16: Tabulka historie a současnost města ve vztahu k etapám KN.....	58

Přehled grafů:

Graf č. 1: Vývoj nárůstu obyvatel v jednotlivých etapách KN.....	59
Graf č. 2: Vývoj nárůstu domů v jednotlivých etapách KN.....	59

11. Přehled literatury a použitých zdrojů:

- BUMBA J., 1999: Geometrický plán. Linde Praha a.s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, Praha, 419 s.
- BUMBA J., 2007: České katastry od 11. do 21. století. Grada Publishing, a.s., Praha, 190 s.
- CIMBÁLNÍK M., 1992: Vyšší geodézie geometrická a geodetické polohové základy. Nakladatelství Českého vysokého učení technického v Praze, Praha, 51 s.
- CIMBÁLNÍK M., ZEMAN A., KOSTELECKÝ J., 2007: Základy vyšší a fyzikální geodézie. Nakladatelství Českého vysokého učení technického v Praze, Praha, 217 s.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2011: Informace o regionech městech a obcích, online:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=533416&ci_slotab=MOS+ZV01, cit. 8. 4. 2011
- HUML M., BUCHAR P., MIKŠOVSKÝ M., VEVERKA B., 2001: Mapování a kartografie. Nakladatelství Českého vysokého učení technického v Praze, Praha, 212 s.
- CHAMOUT L., SKÁLA P., 2003: Geodezie. Nakladatelství České zemědělské univerzity v Praze, Praha, 196 s.
- KUČA K., 1998: Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku 3. díl. Libri Praha, Praha.
- MAŠEK F., 1948: Pozemkový katastr. Nakladatelství ministerstva financí, Praha, 234 s.
- MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR V KOSTELCI NAD ČERNÝMI LESY, 1952 – 1965: Městská kronika 1952 – 1965. Městský národní výbor Kostelec nad Černými lesy, Kostelec nad Černými lesy, 562 s.
- MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR V KOSTELCI NAD ČERNÝMI LESY, 1966 -1972: Městská kronika 1966 – 1972. Městský národní výbor Kostelec

nad Černými lesy, Kostelec nad Černými lesy, 352 s.

- MICHAL J., BENDA K., 2009: Katastr nemovitostí. Nakladatelství Českého vysokého učení technického v Praze, Praha, 264 s.
- MICHKOVÁ M., 2003: Kronika Kostelce nad Černými lesy r. 2003. Vydal Kostelec nad Černými lesy, Kostelec nad Černými lesy, 73 s.
- MRVÍK J. V., 2009: Dějiny černokosteleckých domů. Vydalo Město Kostelec nad Černými lesy, Kostelec nad Černými lesy, 80 s. + CD
- RAKUŠAN C., RAKUŠANOVÁ J., 1965: K dějinám panství Kostelce nad Černými lesy. Sborník vědeckého lesnického ústavu Vysoké školy zemědělské v Praze 8: 373-396.
- ROUBÍK F., 1938: Vývoj správního rozdělení Čech v letech 1850 – 1868. Nakladatelství Ministerstva vnitra republiky Československé, Praha.
- SEMOTÁNOVÁ E., 2001: Mapy Čech, Moravy a Slezska v zrcadle staletí. Nakladatelství Libri, Praha.
- SKÁLA P., 1999: Historie katastru nemovitosti. Nový zeměměřič plus 4: 3 – 8.
- STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV PRAHA, 2011: Velkostatek Kostelec nad Černými lesy. Tereziánsko – josefský katastr.
- ŠIMÁČEK F., 1935: Kronika města Kostelce nad Černými lesy a jeho okolí I. Vydal Fr. Kadeřábek, Kostelec nad Černými lesy, 149 s.
- ÚTVAR EVIDENCE NEMOVITOSTÍ ÚGK ČESKÉ BUDĚJOVICE, 1966: Pozemková kniha. Ústav geodézie a kartografie v Praze. Oborové středisko vzdělávání pracujících, Praha, 46 s.
- VÝNOS MINISTERSTVA FINANČÍ, 1931: Přílohy k návodu, jak vykonávati katastrální měřické práce pro založení pozemkového katastru původním katastrálním řízením nebo pro jeho obnovení novým katastrálním řízením. Česká grafická unie a.s., Praha, 398 s

13. Přílohy:

- Příloha č. 1: Výřez z mapy Černokosteleckého panství
- Příloha č. 2: Mapa doprovázející katastrální knihu 1
- Příloha č. 3: Mapa doprovázející katastrální knihu 2
- Příloha č. 4: Mapa doprovázející katastrální knihu 3
- Příloha č. 5: Müllerova mapa Čech
- Příloha č. 6: Mapa Černokosteleckého panství
- Příloha č. 7: První vojenské mapování
- Příloha č. 8: Druhé vojenské mapování
- Příloha č. 10: Topografická sekce třetího vojenského mapování
- Příloha č. 11: Císařské povinné otisky
- Příloha č. 12: Originální mapy stabilního katastru
- Příloha č. 13: Katastrální mapa evidenční
- Příloha č. 14: Generální mapa Rakousko – uherské monarchie
- Příloha č. 15: Mapa pozemkového katastru
- Příloha č. 16: Speciální mapa Rakousko – uherské monarchie
- Příloha č. 17: Státní mapa 1 : 5 000 – odvozená
- Příloha č. 18: Topografická mapa v systému S – 52
- Příloha č. 19: Mapa evidence nemovitostí
- Příloha č. 20: Digitální katastrální mapa
- Příloha č. 21: Digitální katastrální mapa + ortofoto
- Příloha k první berní rule Kouřimska 1654

Příloha č. 1:

Výřez z mapy Černokosteleckého panství

Rok vydání: 1777

Zdroj: Mrvík 2009

Příloha č. 2:

Mapa doprovázející katastrální knihu 1

Rok vydání: 1727

Zdroj: Národní oblastní archiv v Praze

Příloha č. 3:

Mapa doprovázející katastrální knihu 2

Rok vydání: 1734

Zdroj: Národní oblastní archiv v Praze

Příloha č. 4:

Mapa doprovázející katastrální knihu 3.

Rok vydání: neuvedeno

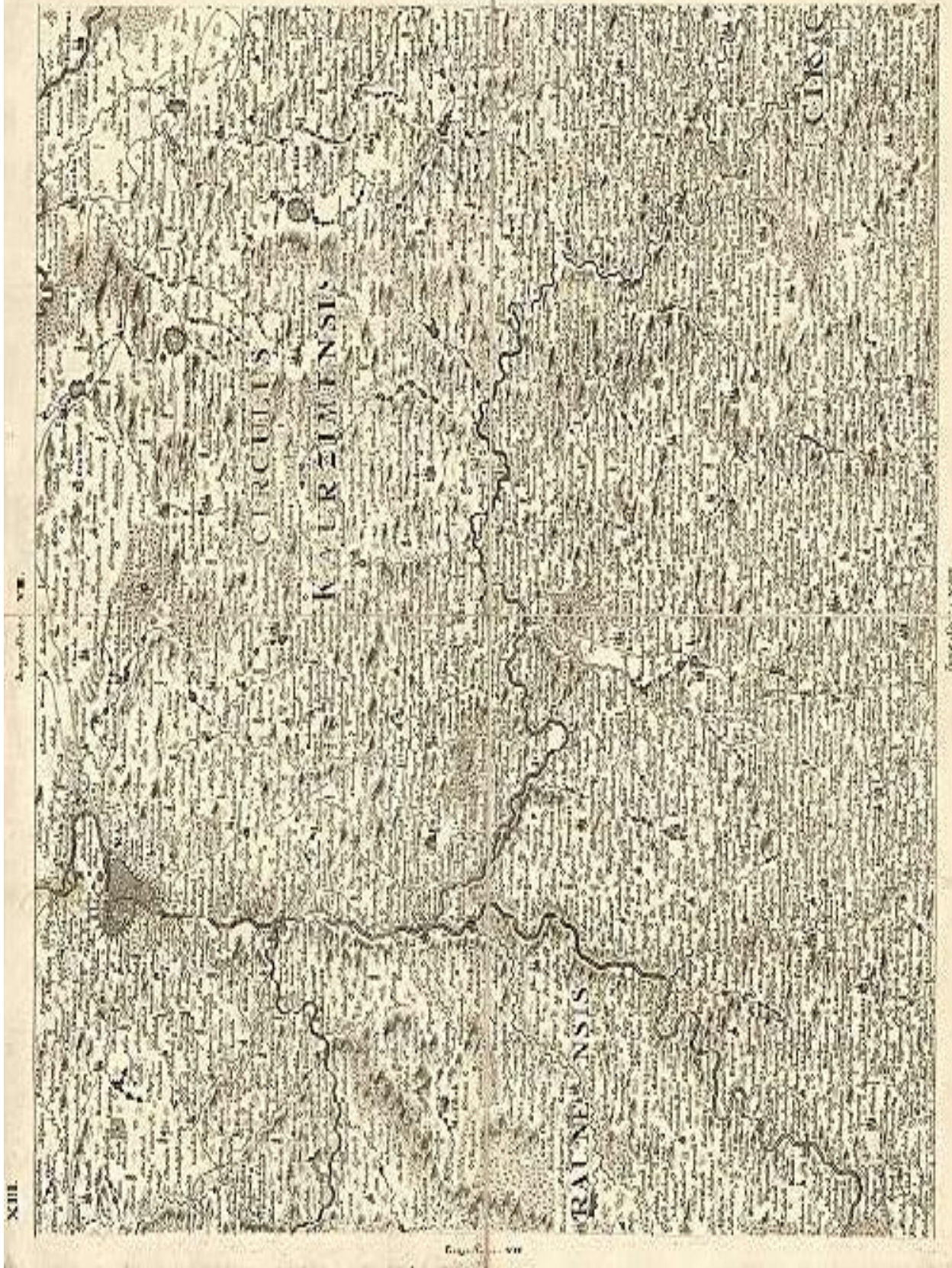
Zdroj: Národní oblastní archiv v Praze

Příloha č. 5:

Název	Müllerova mapa Čech
Rok vydání	1720
Měřítko	1 : 132 000
ML	Sekce 13

Zdroj: www.hiu.cas.cz 2011

XIII.

Angust. VII.

Angust. VII.

Fig. 1. VII

Příloha č. 6:

Mapa Černokosteleckého panství

Autor	Franz Müller
Rok vydání	1777
Měřítko	grafické

Zdroj: Národní zemědělské muzeum, Praha

Příloha č. 7:

Název	První vojenské mapování
Rok vydání	1780 – 1783
Měřítko	1 : 28 000

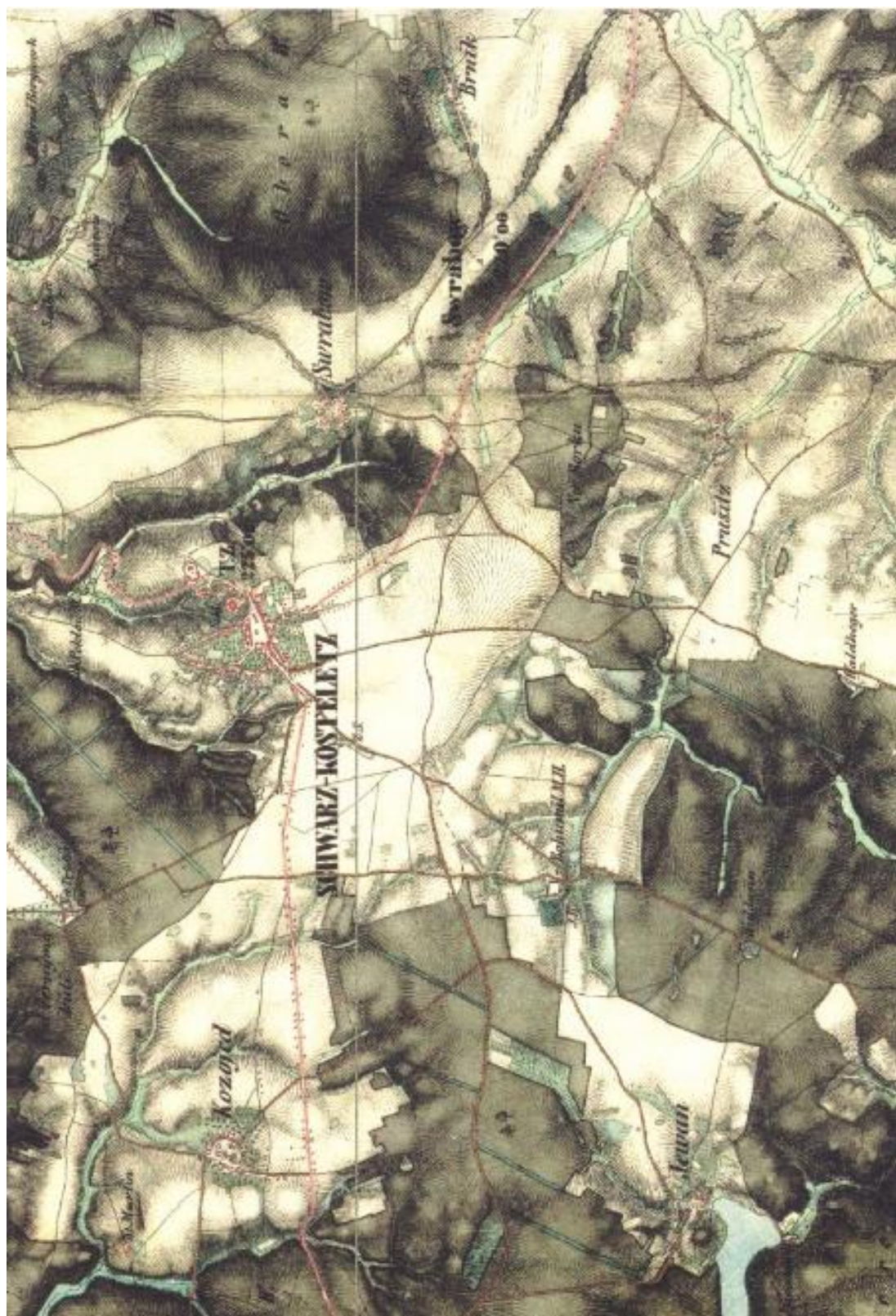
Zdroj: www.staremapy.cz 2011

Příloha č. 8:

Název	Druhé vojenské mapování
Rok vydání	1806 – 1866
Měřítko	1 : 28 800

Zdroj: www.staremapy.cz 2011

Příloha č. 9:

Název	Topografická sekce třetího vojenského mapování
Rok vydání	1913
Měřítko	1 : 25 000
Mapový list	4054/1

Zdroj: Ústřední archiv zeměměřičství a katastru

Příloha č. 10:

Název	Fallonova mapa rakouské monarchie
Rok vydání	1822
Měřítko	1 : 864 000
Mapový list	IV.

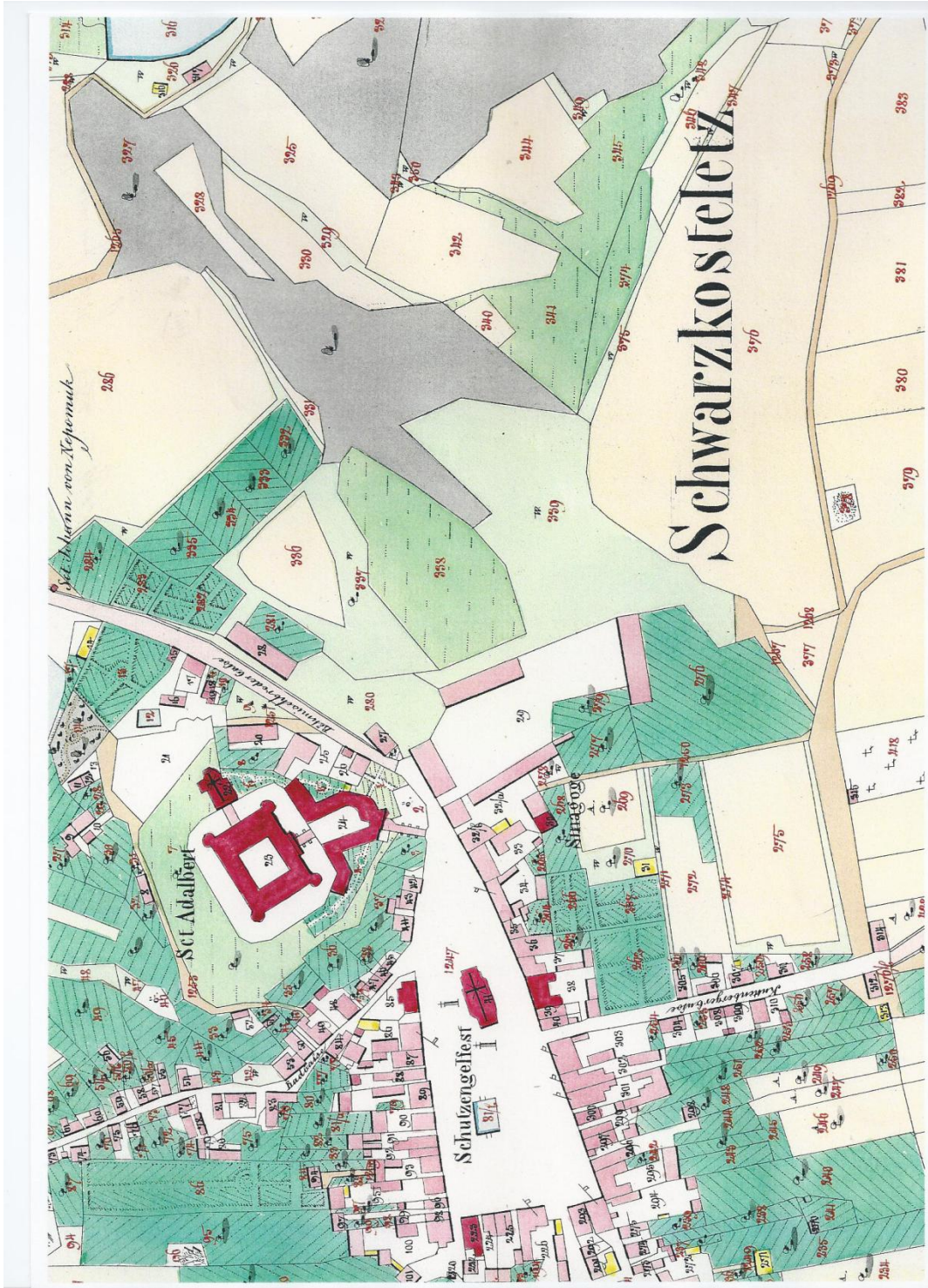
Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

Příloha č. 11:

Název	Císařské povinné otisky
Rok vydání	1841
Měřítko	1 : 2880
Mapový list	V.S. VII/17 - 8

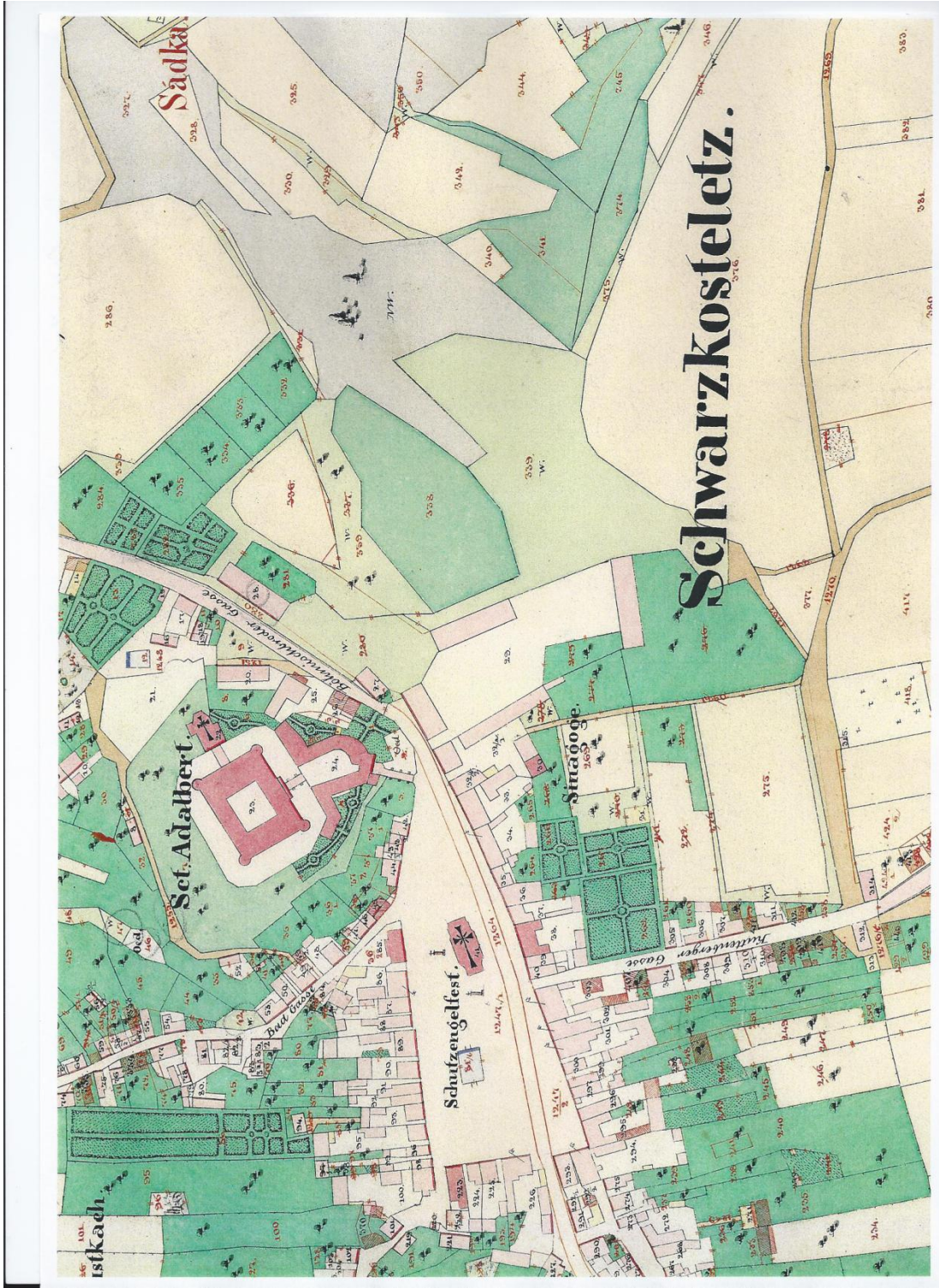
Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

Příloha č. 12:

Název	Originální mapy stabilního katastru
Rok vydání	1841
Měřítko	1 : 2880
Mapový list	V. S. VII/17 - 8

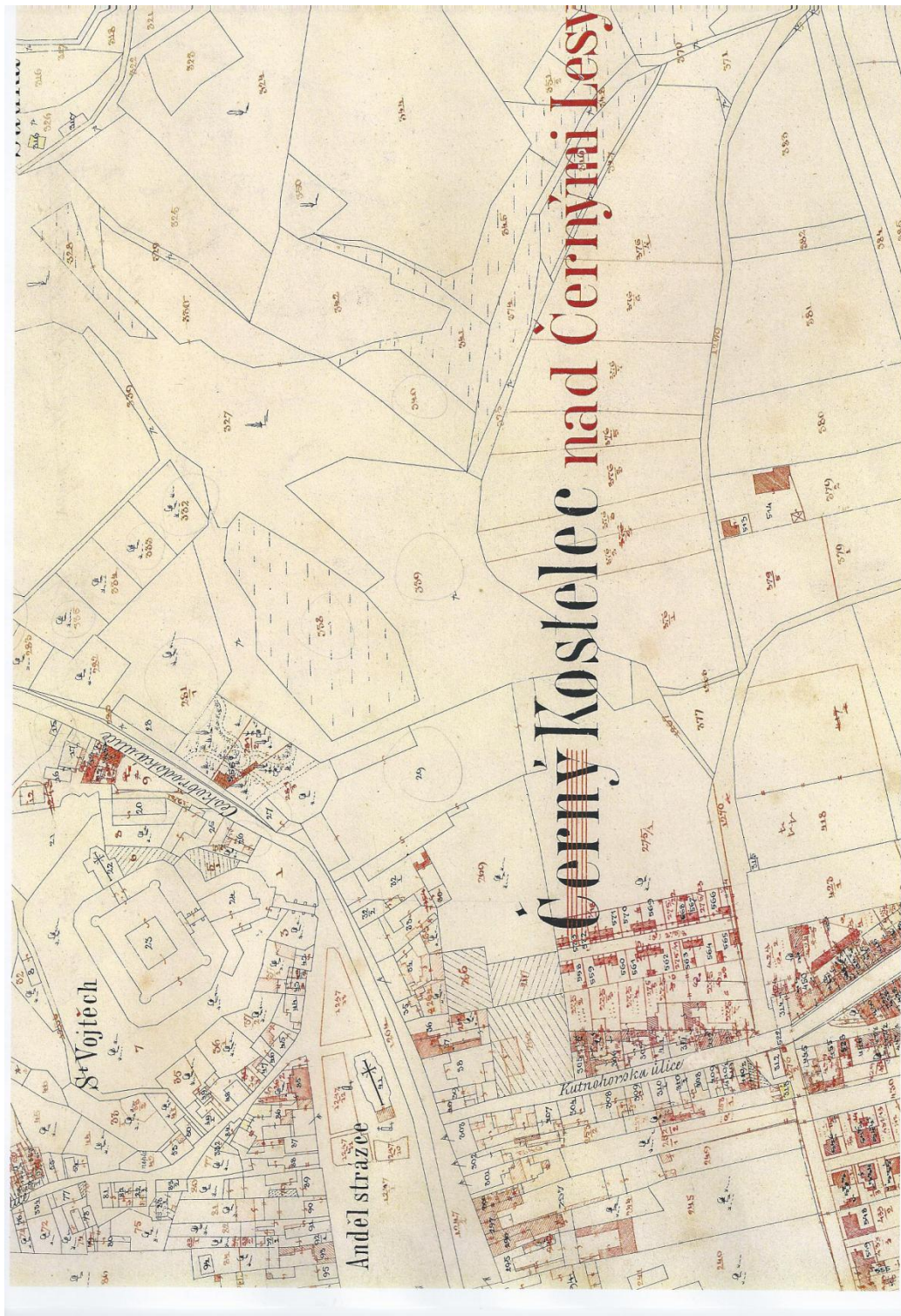
Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

Příloha č. 13:

Název	Katastrální mapa evidenční
Rok vydání	1873
Měřítko	1 : 2880
Mapový list	V. S. VII/17 - 8

Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

Příloha č. 14:

Název	Generální mapa Rakousko – uherské monarchie
Rok vydání	1873 – 1881
Měřítko	1 : 200 000
Mapový list	33° 50°

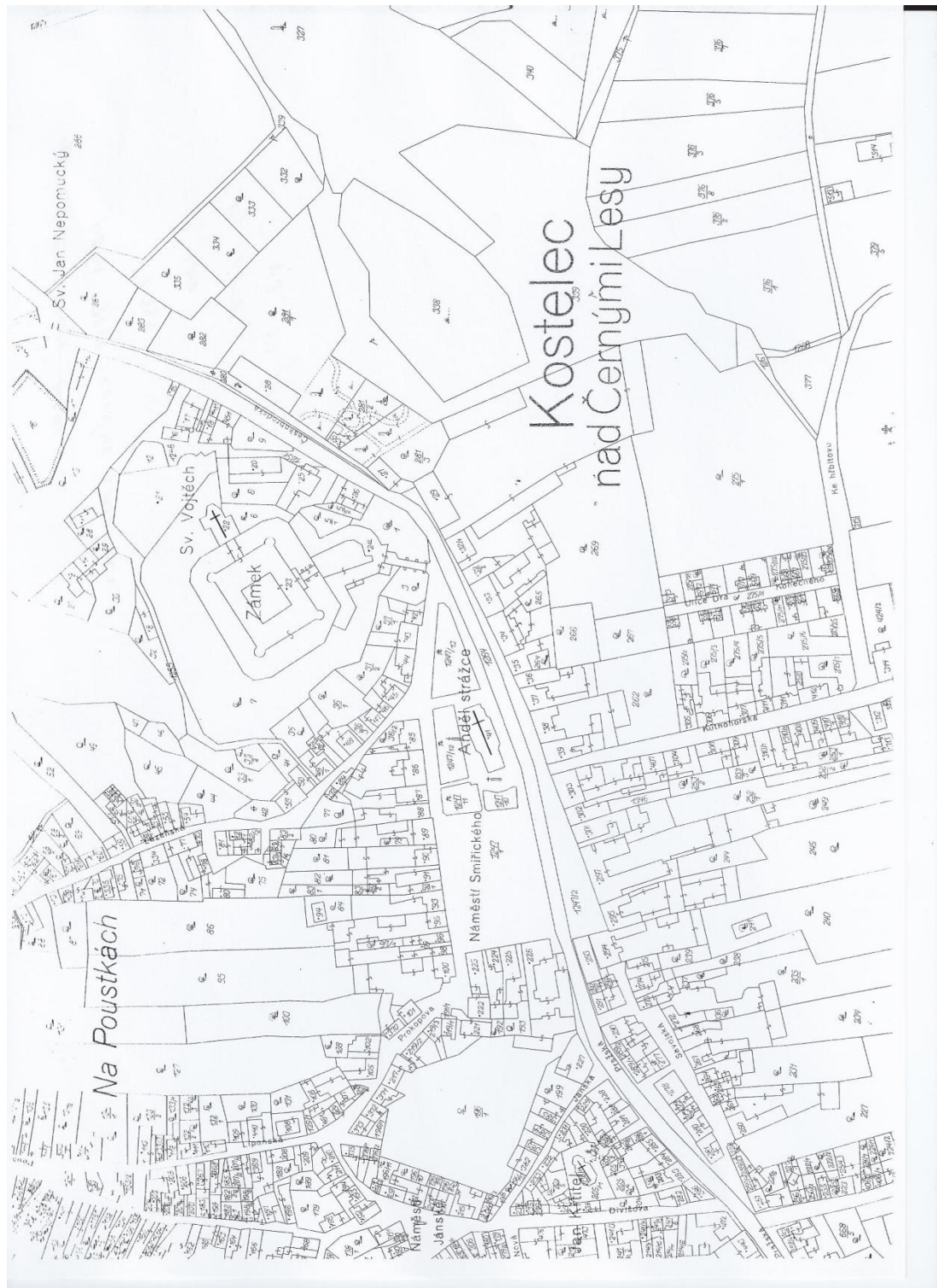
Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

Příloha č. 15:

Název	Mapa pozemkového katastru
Rok vydání	1929
Měřítko	1 : 2880
Mapový list	V. S. VII/17 - 8

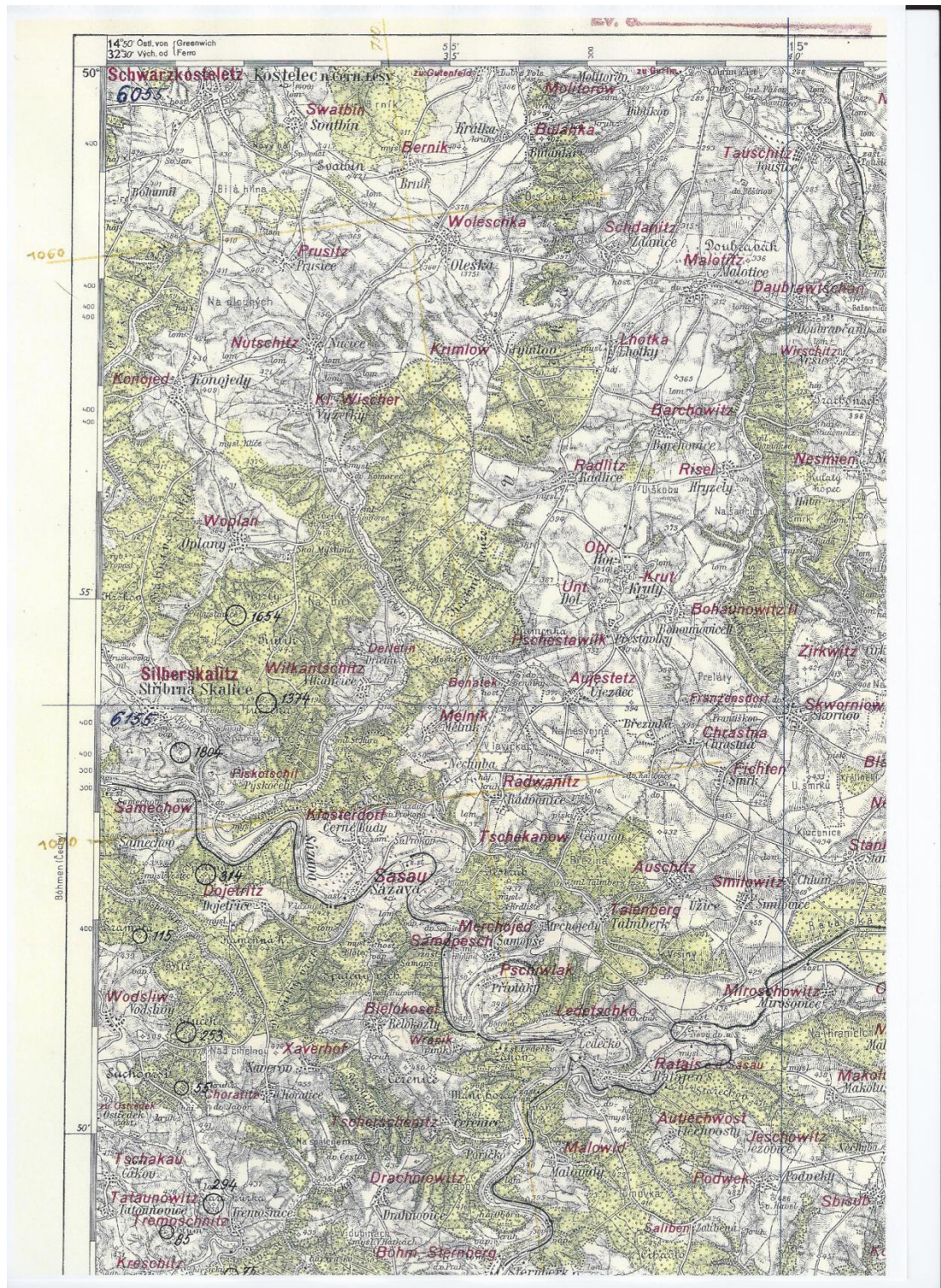
Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

Příloha č. 16:

Název	Speciální mapa Rakousko – uherské monarchie
Rok vydání	1944
Měřítko	1 : 75 000
Mapový list	4054, Kuttenberg (Kutná Hora)

Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

Příloha č. 17:

Název	Státní mapa 1 : 5 000 – odvozená
Rok vydání	1950
Měřítko	1 : 5 000
Mapový list	Český Brod 5 – 8

Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

1 : 5000

0 100 200 300 400 500 m

Jednotně zobrazen ČSR.

Klad liad
 Brandis nad Labem
 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

Kralupy nad Vltavou
 Praha

Nymburk
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Kolín

Použitá podkladová vyjádření.

Správní hranice:

Příloha č. 18:

Název	Topografická mapa v systému S – 52
Rok vydání	1955
Měřítko	1 : 10 000
Mapový list	M – 33 – 78 – B – a – 2

Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

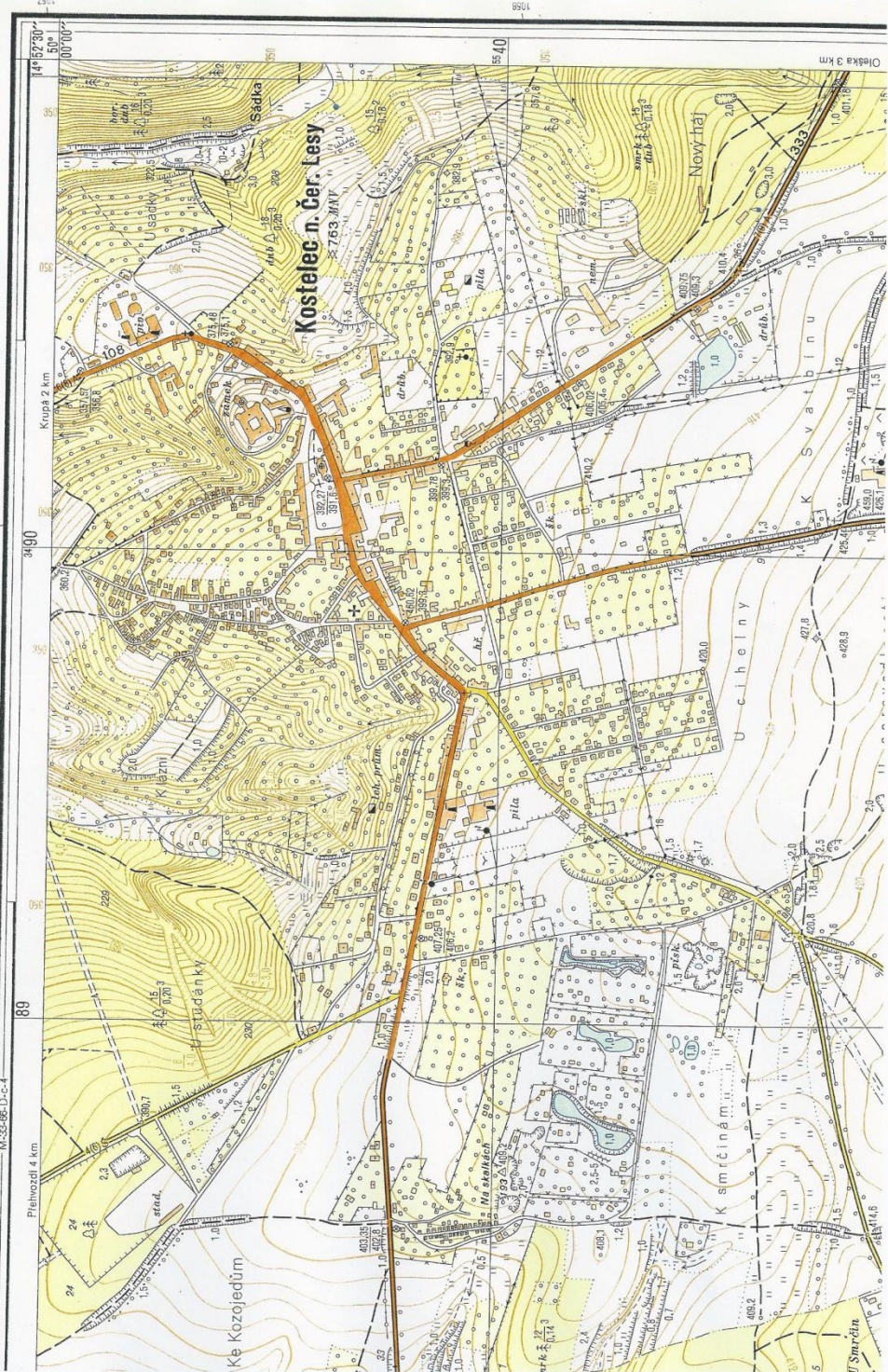
TAJNÉ A

M-33-78-B-a-2

714

713

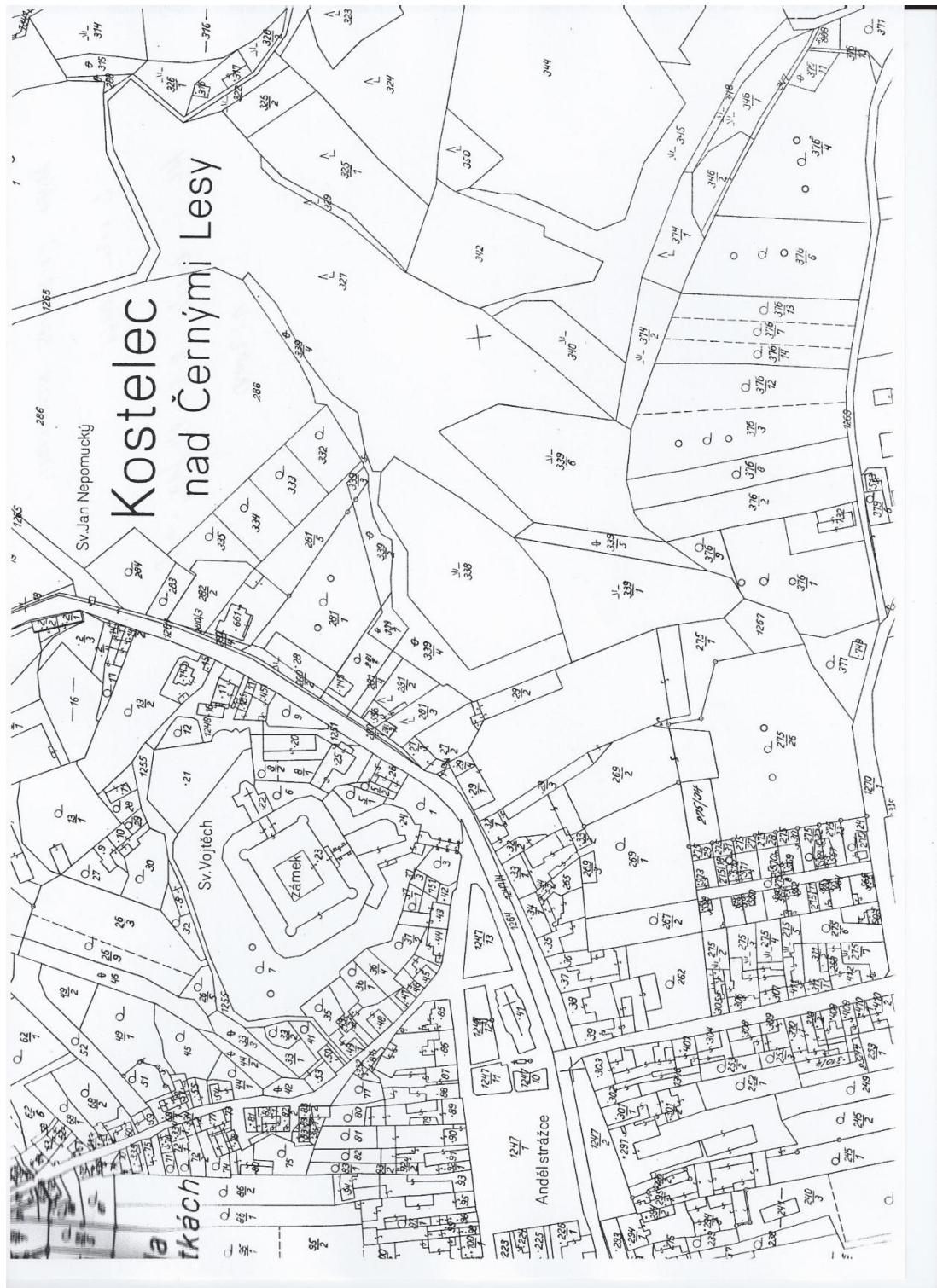
138

Příloha č. 19:

Název	Mapa evidence nemovitostí
Rok vydání	1965
Měřítko	1 : 2880
Mapový list	V. S. VII/17.af

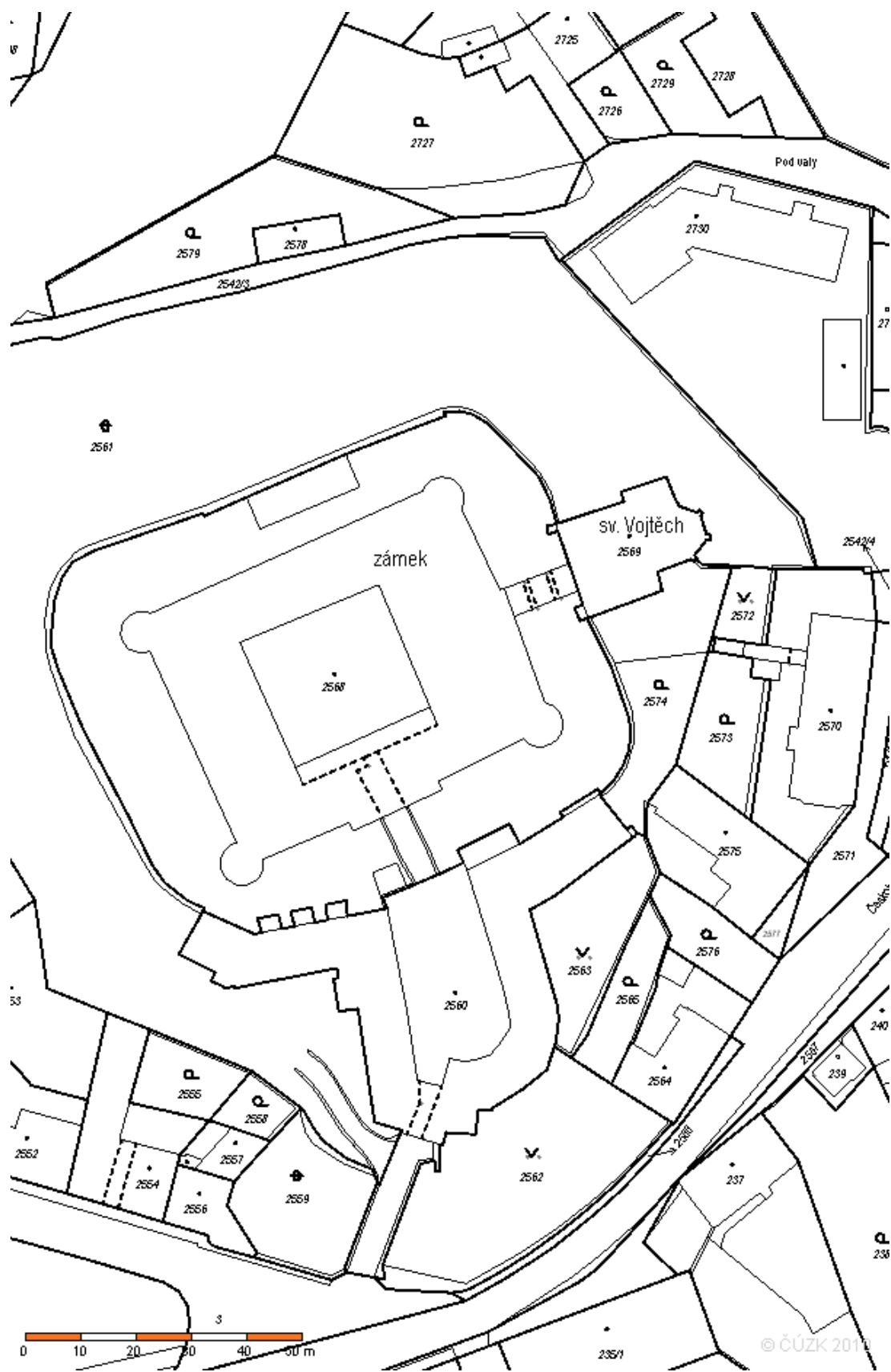
Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

Příloha č. 20:

Název	Digitální katastrální mapa
Rok vydání	Aktuální k roku 2011
Měřítko	1 : 1 000
Mapový list	DKM

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Příloha č. 21:

Název	Digitální katastrální mapa + ortofoto
Rok vydání	Aktuální k roku 2011
Měřítko	1 : 1 000
Mapový list	DKM

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Příloha č. 22:

Název	Příloha k první berní rule Kouřimska 1654
Měřítko	1 : 100 000

Zdroj: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru

